

SIHTASUTUS

Kutsekoda

Aastaraamat **2011**

Sisukord

Eessõna	4
Kutsekoja väärtuspakkumine.....	5
Kutsekoja tegevus aastal 2011.....	6
Kutsekoja struktuur aastal 2011.....	7
Aasta olulisemad sündmused.....	8
Kutsenõukogudes tehtud töö.....	9
Kutsestandardid ja kutsetunnistused kutsenõukogude kaupa.....	10
Ehituse, Kinnisvara ja Geomaatika Kutsenõukogu.....	10
Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu.....	11
Hariduse Kutsenõukogu.....	12
Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Kutsenõukogu.....	12
Kergetööstuse Kutsenõukogu.....	13
Kultuuri Kutsenõukogu.....	13
Masina-, Metall- ja Aparaaditööstuse Kutsenõukogu.....	13
Metsanduse Kutsenõukogu.....	14
Rahvakunsti ja Käsitöö Kutsenõukogu.....	14
Teeninduse Kutsenõukogu.....	15
Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu.....	16
Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu.....	17
Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu.....	18
Õigus- ja Sisekaitse Kutsenõukogu.....	18
Äriteeninduse ja Muu Äritegevuse Kutsenõukogu.....	19
Kutseregister.....	20
Kutsekoda kui Euroopa elukestva õppe kvalifikatsiooniraamistiku rakendamise koordineerimisüksus	23
Europassi Keskus.....	24
Välisprojektides osalemine.....	25
Väliskogemusest õppimine.....	27
Koostöö teiste riikidega.....	32
Teavitustöö.....	21
Infopäevad ja konverentsid.....	22
Koostööpartnerite koolitamine.....	22
Kutsekoja töötajate koolitamine.....	23
Summary in English.....	36
Pilte toimunud sündmustest aastal 2011.....	44
Artikkel: Käsitöö valdkonna kutsesüsteem - kellele ja milleks?.....	52

Väljaandja:

Sihtasutus Kutsekoda
Mustamäe tee 16
Tallinn 10617
Tel 679 1700
www.kutsekoda.ee

ISSN: 2228-2203

Koostaja: Mari-Ann Rebane
Kujundus ja trükk: BrandAbout OÜ

Eessõna

2011. aastal täitus 10 aastat Kutsekoja asutamisest. Selle ajaga on Eestis tööandjate ja töötajate organisatsioonide ning riigi koostöös loodud toimiv kutsesüsteem, mis on ühenduslülilik tööturu ja elukestva õppe maailma vahel. Selles liides toimub kaks teineteist täiendavat protsessi.

Ühest küljest selgitatakse välja, milliseid kompetentse ja millisel sooritusastemel ootab tööturg ühe või teise kutseala töötajatele. Need ootused vormistatakse kutseala kutsestandarditena. Viimaseid aga kasutatakse inimeste sobivuse hindamisel antud kutsealal töötamiseks, teisisõnu nende kompetentsuse hindamisel. Kutsestandardite teiseks oluliseks kasutusala on kompetentsete inimeste koolitamiseks vajalike õppekavade koostamine.

Kutsekoda on alates asutamisest täitnud Eesti kutsesüsteemi tugiasutuse rolli, koordineerides 16 kutse-õukogu tegevust kutsestandardite loomisel ja kutseandmise korraldamisel ning olles ühtlasi ka kutsesüsteemi arenduskeskuseks.

Lisaks Eesti sisse suunatud tegevusele on jõudsalt arenenud ka Kutsekoja rahvusvaheline suhtlus. See on võimalikuks saanud ühest küljest tänu Kutsekoja kogemusele Eesti kutse- ja laiemalt kvalifikatsioonisüsteemi arendamisel, teisalt aga seoses Kutsekoja kuulumisega mitmetesse rahvusvahelistesse võrgustikesse. Nii on näiteks just nüüd tõusnud suur huvi Eesti haridus- ja kutsesüsteemi vastu riikide seas väljaspool Euroopa Liitu, nagu näiteks Bahrein, Kosovo, Aserbaidžaan, Usbekistan, Moldova, Ukraina jt. Mis on see, mille üle on meil põhjust Eestis uhkust tunda ja millest teised riigid soovivad eeskujut võtta?

Eesti kutsesüsteemi suureks eeliseks on, et see on loodud tööandjate initsiatiivil, kaasates ka teised tööturu osapooled. Tänu sellele saab kutsesüsteem areneda kõigi osapoolte huve arvestades. Lisaks räägitakse pal-

judes riikides kutsestandarditest vaid kutsehariduse kontekstis ja neid luuakse peamiselt vaid selleks, et kutsekoolid saaksid nende alusel õppekavasid koostada. Eesti on otsustanud terviklikuma lähenemise kasuks ning kutsestandardeid koostatakse kutse- ja ka kõrghariduse õppekavade tarbeks ning tööturul tegutsevate töötajate oskuste hindamiseks ja tunnustamiseks. Kolmandaks eeliseks võib pidada seda, et Kutsekoda omab märkimisväärset kogemust Eesti kutsesüsteemi vedajana. 10 aastaga on töötatud välja 723 kutsestandardit, kutseoskusi hindavad 93 kutseandvat organisatsiooni, kes on kokku väljastanud 64 588 kutsetunnistust. Edukad ettevõtted mõistavad, et kutsetunnistusega töötajad on ettevõtte kvaliteedimärk!

Käesolev aastaraamat, sellisena järjekorras neljas, annab ülevaate Kutsekoja 2011. aasta kõige olulisematest sündmustest, kutseõukogude tööst, toimunud arendustegevustest ning aasta jooksul saadud väliskogemusest.

Head lugemist!

Olav Aarna
Juhatuse liige

Maaja-Katrin Kerem
Juhatuse liige

Kutsekoja väärtuspakkumine

kutsetegevuse valdkondade ja kutsealade ülene kutsesüsteem

- ✓ asja- ja ajakohased kutsestandardid
- ✓ (kutseoskuste) kompetentside hindamissüsteem
- ✓ kutsetunnistuste riiklik tunnustus ja rahvusvaheline võrreldavus
- ✓ kutseregister
- ✓ arusaadavus, mida kutsed või kvalifikatsioonid endas sisaldavad, mida tähendab ühe või teise kutse kvalifikatsiooni omandamine

Meie väärtused

Avatus

oleme sõbralikud, sallivad ja koostöövalmid

Koostöö

oleme koostöökeskkonna loojana ja partnerite kaasajana eeskujuks koostöö korraldamisel

Kompetentsus

meie tegutsemine on eesmärgistatud, asjatundlik ja ajakohane

Kutsekoja tegevus aastal 2011

Kutsekoja tegevusalaks on kutsesüsteemi kui hariduse ja töömaailma liidese arendamine ning selle toimimise tagamine. Kutsekoda on tööturu osapoolte koostöökeskkonna looja konkurentsivõime, läbipaistvuse ja võrdsete võimaluste tagamiseks tööturul.

Kutsekoja tegevusvaldkonnad on järgmised:

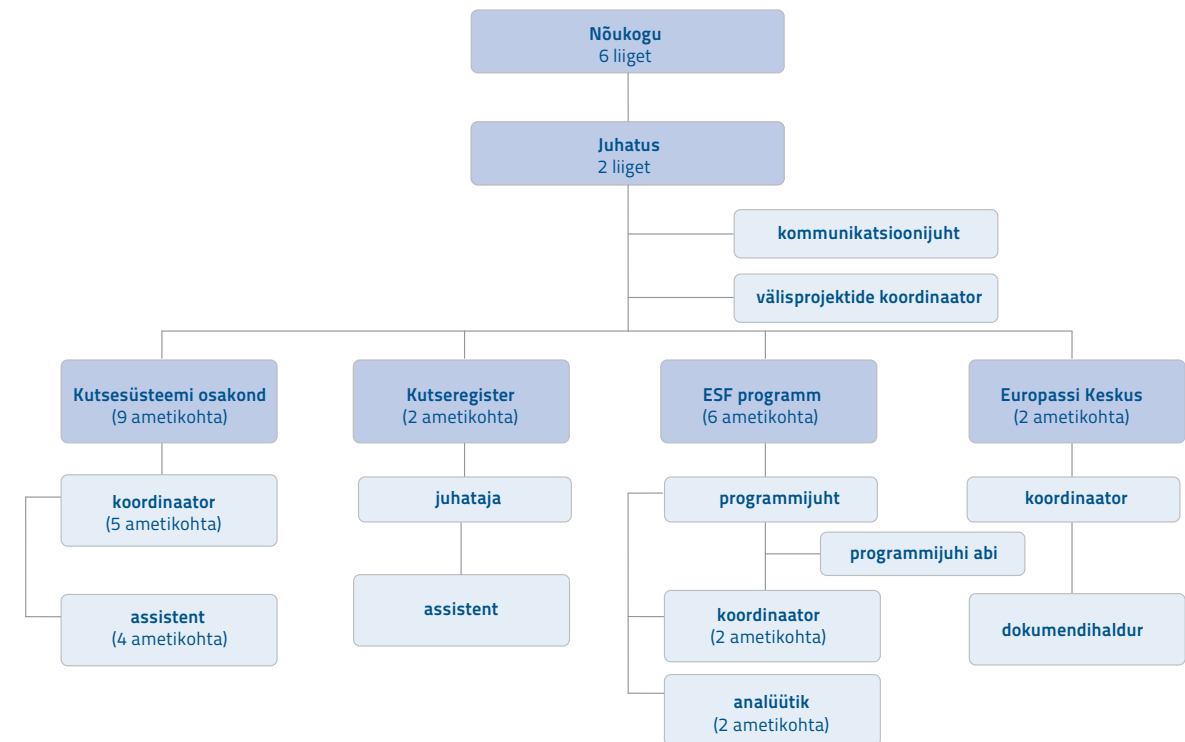
- ▶ kutsenõukogude tegevuse korraldamine ja nende antud ülesannete täitmine;
- ▶ kutsestandardite väljatöötamise ja uuendamise korraldamine;
- ▶ kutse andmise rakendamine ja arendamine;
- ▶ volitatud töötajana riikliku kutseregistri (edaspidi kutseregistri) pidamine;
- ▶ kutsesüsteemi arendamine;
- ▶ Eesti Europassi Keskuse töö korraldamine;
- ▶ välisriigis omandatud kutsekvalifikatsioonide tunnustamise koordinatsioonikeskuse ülesannete täitmine.

2008. aastal käivitus ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine 2008-2013“. Programmi eesmärk on elukestvale õppele ja tööjõu vabale liikumisele toeks oleva, tööturu vajadusi arvestava jätkusuutliku kutsesüsteemi väljaarendamine.

Programmi 2011. aasta olulisemad tegevused olid järgmised:

- ✓ kutsesüsteemi tervikkontseptsiooni koostamine;
- ✓ kutsete kataloogi täiendamine ja kataloogi veebipõhise platvormi arendamine;
- ✓ kutsetegevuse kvalitatiivse arengu ja muutuste prognoosimehhanismi välja töötamine;
- ✓ logistika valdkonna võtmeametite ja -kompetentside uuringu läbi viimine;
- ✓ Eesti kvalifikatsiooniraamistiku tasemenumbriiga kutsestandardite koostamine ja uuendamine (40 kutsestandardit);
- ✓ alustati hindamisstandardite ja varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise (edaspidi VÕTA) põhimõtete väljatöötamist kutse andmisel konkreetsetes valdkondades;
- ✓ ettevalmistustöö kutse andjate ja õppeasutuste vahelise koostöö ning kvaliteeditagamise mudeli väljatöötamiseks;
- ✓ Kutsekoja töötajate ja koostööpartnerite koolitamine;
- ✓ teavitustöö.

Kutsekoja struktuur aastal 2011

Kutsekoja tegevust juhib 6-liikmeline nõukogu ja kaheliikmeline juhatus. Nõukogu kavandab Kutsekoja tegevust, korraldab juhtimist ja teostab järelevalvet Kutsekoja ja juhatuse tegevuse üle.

Nõukogu koosseis aastal 2011 oli järgmine:

Tarmo Kriis	Eesti Tööandjate Keskkliit – esimees
Siim Raie	Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
Jüri-Sander Vaikma	Eesti Ametiühingute Keskkliit
Priit Vilba	Teenistujate Ametiliitude Organisatsioon (kuni 05.12.2011)
Ago Tuuling	Teenistujate Ametiliitude Organisatsioon (alates 05.12.2011)
Egle Käärats	Sotsiaalministeerium
Andres Pung	Haridus- ja Teadusministeerium

2011. aastal oli juhatus kaheliikmeline, kuhu kuuluvad Olav Aarna (juhatuse liige, ESF programmi analüütik) ning Maaja-Katrin Kerem (juhatuse liige, ESF programmi juht).
2011. aastal töötas Kutsekojas 21 inimest.

Aasta olulisemad sündmused

- 3. veebruaril** ilmus meediakampaania ühe osana Postimehe vahel 8 lk Kutsekoja vaheleht eesti keeles ning venekeelse Postimehe vahel 4 lk Kutsekoja vaheleht vene keeles
- 16. märtsil** toimus IT Kolledžis koostöös Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liiduga konverents „IT spetsialistid 2013 – Eesti konkurentsi- ja ekspordivõime allikas“
- 17. märtsil** toimus Swisshotelis Kutsekoja korraldatud konverents "Eesti kvalifikatsioonid mõistetavaks ja usaldusväärseks!"
- 21. märtsil** sai Europassi Keskuse koduleht uue ilme
- 5. mail** ilmus esimene Europassi ajakiri
- 15.-16. juunil** külastas Kutsekoda Bahreini kõrgetest haridusametnikest koosnev delegatsioon, et tutvuda Eesti kutsesüsteemiga
- 1. juulil** hakkas kehtima uus keeleseadus, mis sätestas, et eesti keele tasemeeksamit ei pea sooritama isik, kes on sooritanud kutseksami eesti keeles ja töötab kutsetunnistusel märgitud kutsealal
- 19.-23. septembril** võõrustas Kutsekoda delegatsiooni Kosovo Rahvuslikust Kvalifikatsiooniametist
- 20.-21. septembril** toimus Tallinnas Haridus- ja Teadusministeeriumi, Euroopa Komisjoni, Euroopa Nõukogu, Cedefopi ning Kutsekoja koostööl korraldatud seminar (*Peer Learning Activity*) teemal „Koolilõputunnistused, mis annavad õiguse edasiõppimiseks kõrghariduses, nende sidumine Euroopa Kvalifikatsiooniraamistikuga; käesoleval olukord ja võimalikud mõjud“
- 29. septembril** tähistas Kutsekoda Mustpeade Majas koos koostööpartneritega oma 10. tegevusaasta täitumist
- 5. oktoobril** esitles Kutsekoda koos Haridus- ja Teadusministeeriumiga Brüsselis Euroopa ühtse elukestva õppe kvalifikatsiooniraamistiku (EQF) nõuanderühmale Eesti kvalifikatsiooniraamistiku EQF-ga sidumise aruannet

Kutsenõukogudes tehtud töö

2011. aastal tegutses Kutsekoja juures 16 kutsenõukogu ning nende all 67 erinevat töörühma, kes töötasid välja 40 kompetentsipõhist kutsestandardit.

Toimus 36 kutsenõukogude koosolekut ning viidi läbi 10 kirjalikku hääletust. Kutsenõukogu koosolekute päevakorras oli lisaks kutsenõukogu valdkonna tegevusi (valdkonna uute kutsestandardite koostamise algatamine ja kinnitamine, kutset andvatele organitele tegevusloa andmine) puudutavatele küsimustele ka:

- esmase kutse andmine ja kutsesüsteemis osalejate ülesanded;
- kutsestandardite suhestamine Eesti kvalifikatsiooniraamistikuga;
- meediakampaania tulemused.

Kutsenõukogude üleste ja kõiki tegevusvaldkondi puudutavate teemade ja probleemide ühtse ja süsteemse käsitlemisega tegeles Kutsekoja juurde moodustatud kutsenõukogude esimeestest moodustatud koostööorgan - Kutsenõukogude Esimeeste Kogu.

Toimus 3 koosolekut ning viidi läbi 5 kirjalikku hääletust, mille tulemusena kooskõlastati:

- ✓ kutsestandardite algatamise ettepanekud ja
- ✓ 5. tasemelises raamistikus väljatöötatud kutsestandardite suhestamine 8. tasemelise Eesti kvalifikatsiooniraamistikuga

ning kinnitati:

- ✓ kutsestandardite paigutamine kvalifikatsiooniraamistikus ja
- ✓ kutsestandardi koostamise ja vormistamise juhend.

Avaliku konkursi tulemusena anti kutset andva organi tegevusloa 11. valdkonnas, sealjuures alustas tegevust 4 uut kutset andvat organit:

- Tallinna Ülikooli Haapsalu Kolledž (mootorsõidukijuhi õpetaja kutsed)
- Eesti Rahvamajade Ühing MTÜ (kultuuritöötaja, kultuuritöö spetsialisti ja kultuuritöö juhi kutsed)
- Eesti Rahvuslik Folkloori Nõukogu (pärimuskultuuri spetsialistide kutsed)
- Eesti Väikelaevaehituse Liit MTÜ (väikelaevaehitaja kutseala kutsed)

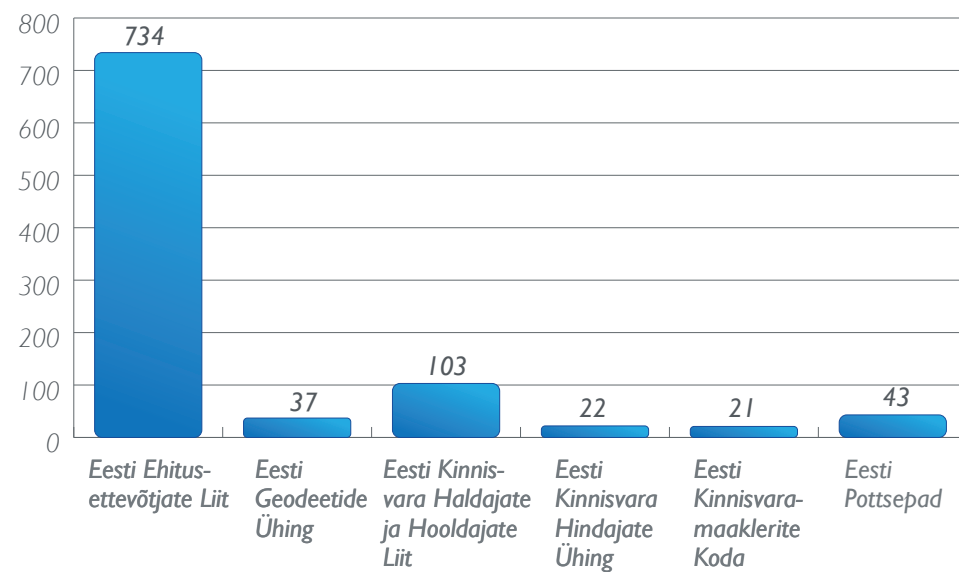
Kutset andvate organite poolt väljastati 9 554 kutsetunnistust.

Kutsestandardid ja kutsetunnistused kutsenõukogude kaupa

Ehituse, Kinnisvara ja Geomaatika Kutsenõukogu

2011. aastal oli töös 15 kutsestandardit, kuid ühtegi kutsestandardit veel ei kinnitatud.

Väljastatud kutsetunnistused 2011

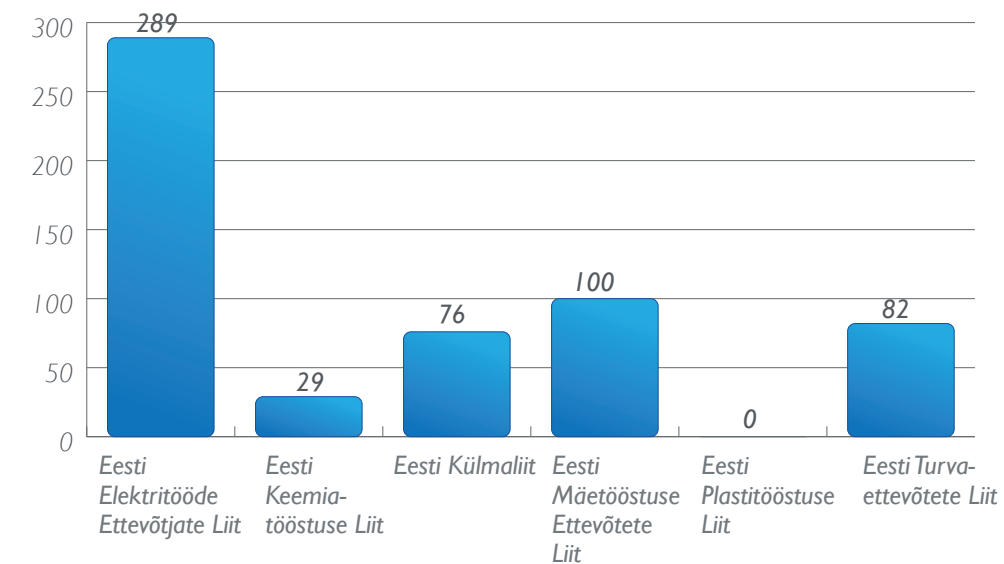

Energeetika, Mäe- ja Keemiatööstuse Kutsenõukogu

2011. aastal kinnitati järgmised kutsestandardid:

- Biogaasiseadmete paigaldaja, tase 3
- Lõhkaja, tase 3
- Lõhkemeister, tase 4
- Puurija, tase 3
- Puurmeister, tase 4
- Välispaigalduse elektrik, tase 3
- Välispaigalduse elektrik, tase 4
- Välispaigalduse elektrik, tase 5

Väljastatud kutsetunnistused 2011

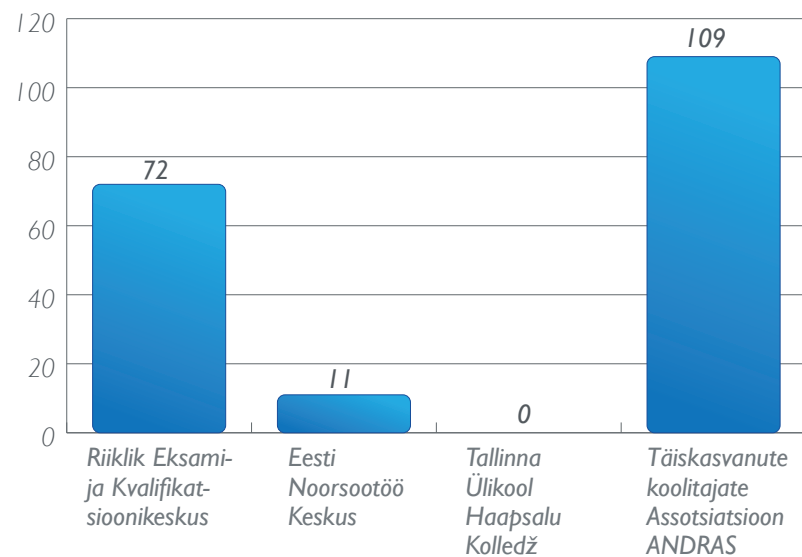

Hariduse Kutsenõukogu

2011. aastal kinnitati järgmised kutsestandardid:

- Mootorsõidukijuhi õpetaja, tase 6
- Täiskasvanute koolitaja, tase 5
- Täiskasvanute koolitaja, tase 6
- Täiskasvanute koolitaja, tase 7
- Täiskasvanute koolitaja, tase 8

Väljastatud kutsetunnistused 2011

Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Kutsenõukogu

2011. aastal kinnitati järgmised kutsestandardid:

- IT-süsteemide noorempetsialist, tase 3
- IT-süsteemide spetsialist, tase 4
- Noorem tarkvaraarendaja, tase 3
- Tarkvaraarendaja, tase 4

Kutsenõukogu all tegutseb üks kutse andja BCS Koolitus, kes väljastas 2011. aastal 155 kutsetunnistust.

Kergetööstuse Kutsenõukogu

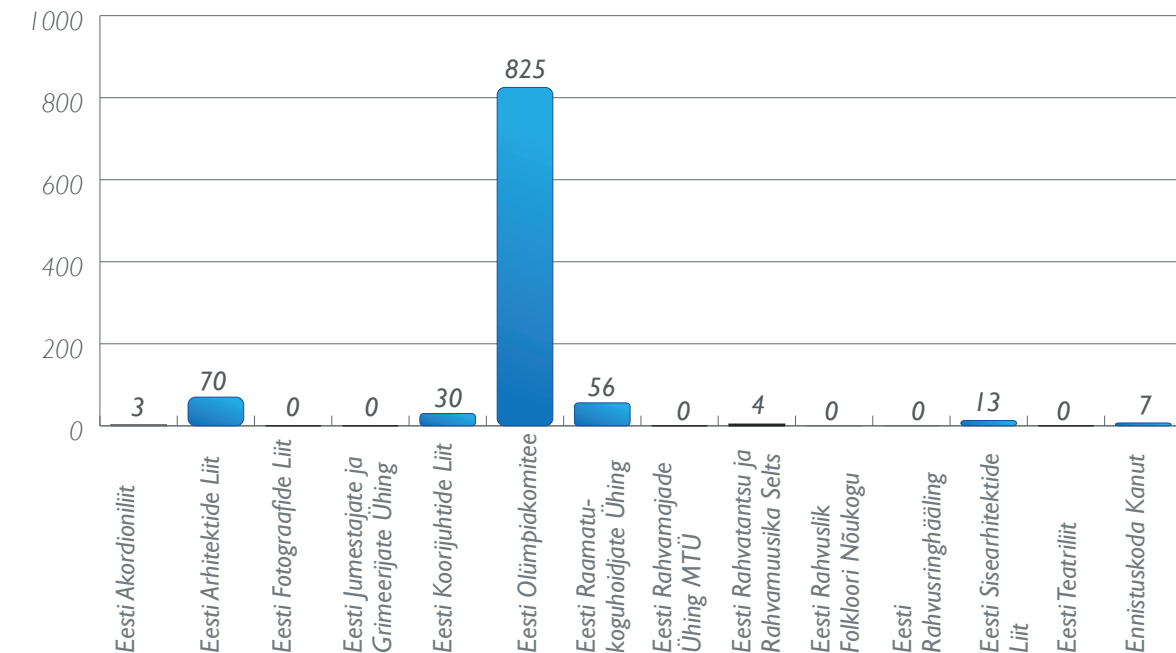
2011. aastal oli töös 3 kutsestandardit, kuid ühtegi kutsestandardit veel ei kinnitatud.

Kutsenõukogu all tegutseb üks kutse andja Eesti Rõiva- ja Tekstiiliit, kes väljastas 2011. aastal 18 kutsetunnistust.

Kultuuri Kutsenõukogu

2011. aastal oli töös 13 kutsestandardit, ühtegi kutsestandardit veel ei kinnitatud.

Väljastatud kutsetunnistused 2011

Masina-, Metalli- ja Aparatitööstuse Kutsenõukogu

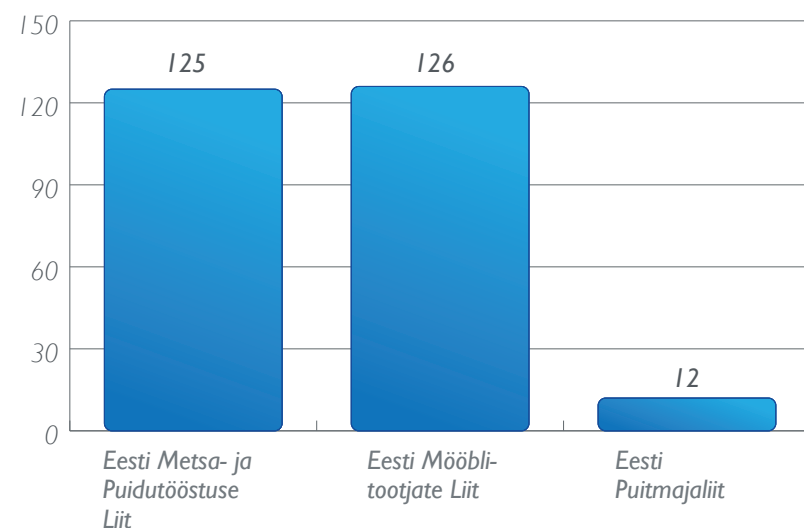
2011. aastal oli töös 3 kutsestandardit, ühtegi kutsestandardit veel ei kinnitatud.

Kutsenõukogu all tegutseb üks kutse andja Eesti Masinatööstuse Liit, kes väljastas 2011. aastal 490 kutsetunnistust.

Metsanduse Kutsenõukogu

2011. aastal oli töös 6 kutsestandardit, ühtegi kutsestandardit veel ei kinnitatud.

Väljastatud kutsetunnistused 2011

Rahvakunsti ja Käsitöö Kutsenõukogu

2011. aastal tegeleti kogu rahvakunsti ja käsitöö valdkonna kaardistamisega ning ühtegi kutsestandardit ei kinnitatud.

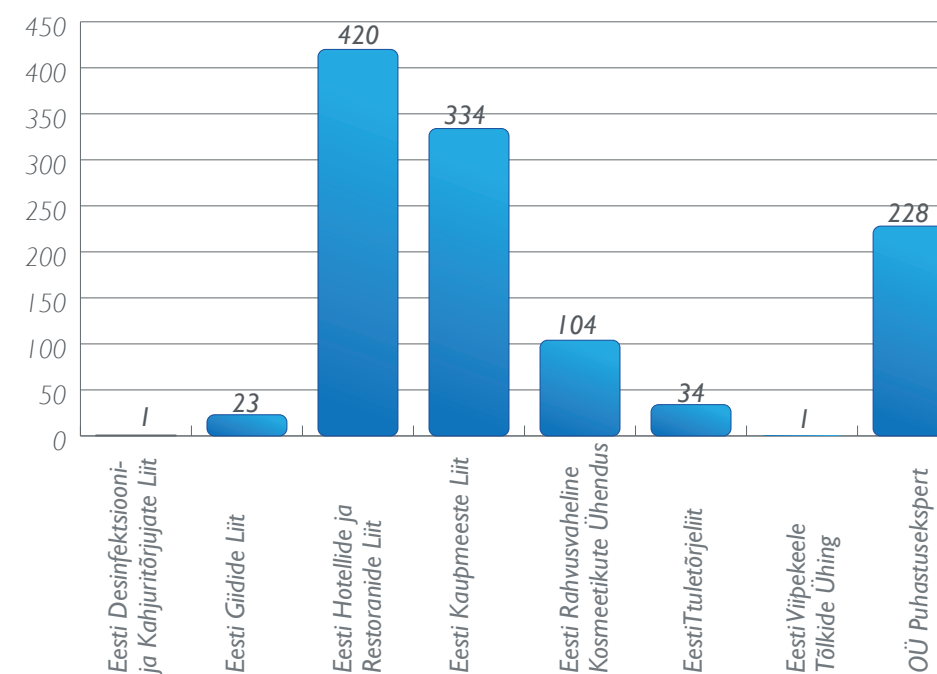
Kutsenõukogu all tegutseb üks kutse andja Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, kes väljastas 2011. aastal 47 kutsetunnistust.

Teeninduse Kutsenõukogu

2011. aastal kinnitati järgmised kutsestandardid:

- Abikelner, tase 3
- Abikokk, tase 2
- Hotelliteenindaja, tase 3
- Hotelliteenindaja, tase 4
- Hotelliteeninduse spetsialist, tase 5
- Kelner, tase 4
- Kokk, tase 3
- Kokk, tase 4
- Reisikonsultant, tase 4
- Vanemkelner, tase 5
- Vanemreisikonsultant, tase 5

Väljastatud kutsetunnistused 2011

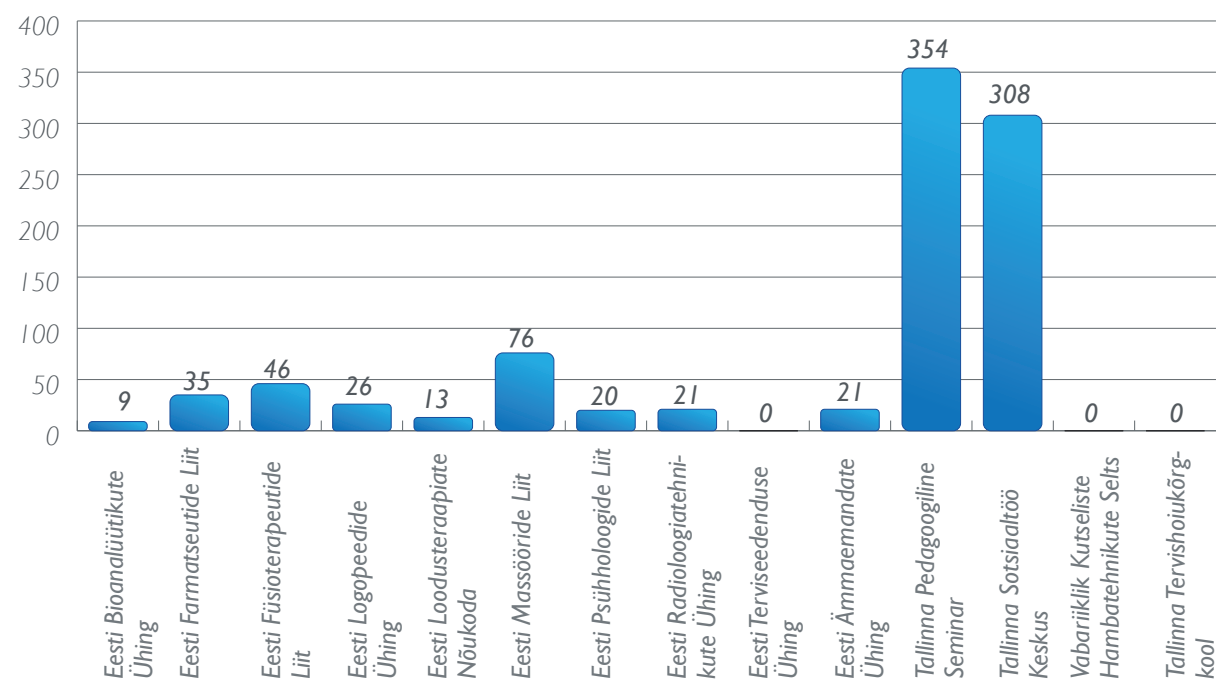

Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu

2011. aastal kinnitati järgmised kutsestandardid:

- Lapsehoidja, tase 4
- Suuhügienist, tase 6
- Tööhügieenik, tase 6

Väljastatud kutsetunnistused 2011

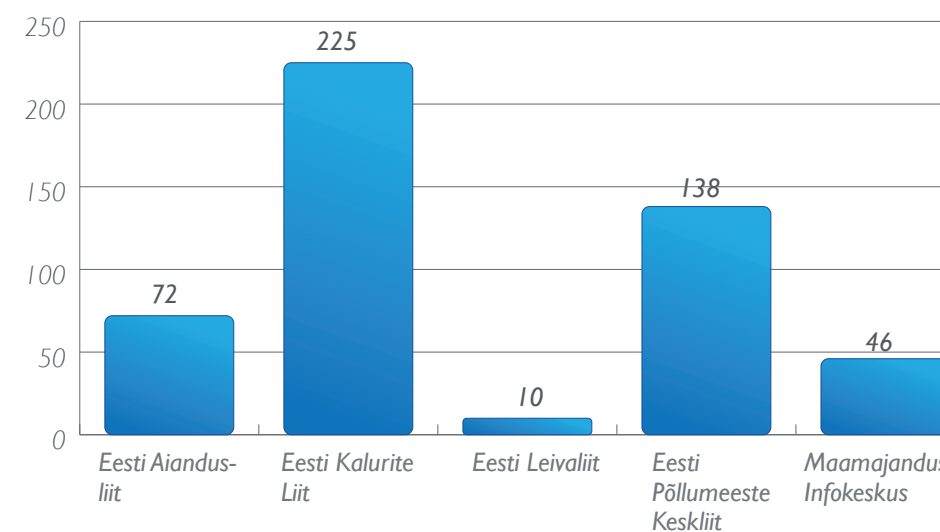

Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu

2011. aastal kinnitati järgmised kutsestandardid:

- Hobuhooldaja, tase 4
- Loomaarsti abiline, tase 4
- Kalakasvataja, tase 4

Väljastatud kutsetunnistused 2011

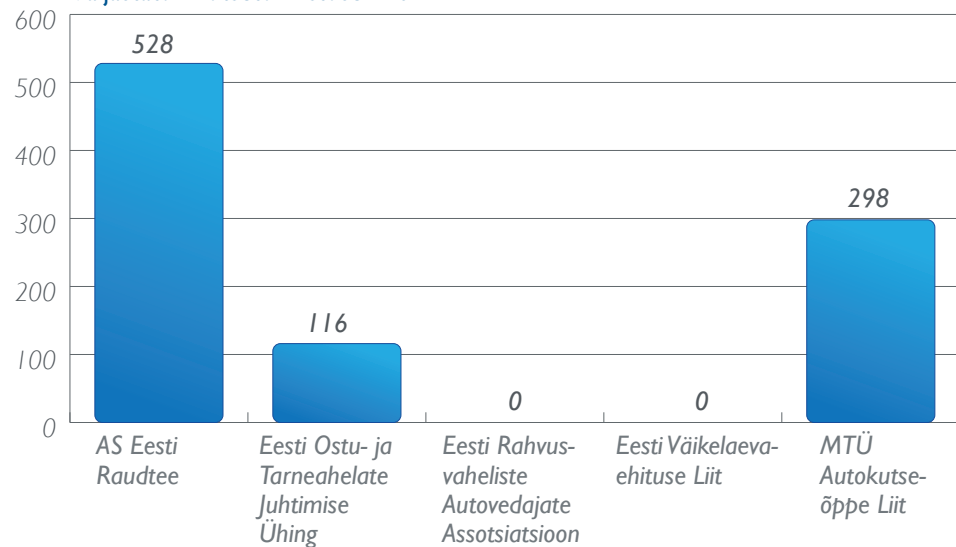

Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu

2011. aastal kinnitati järgmised kutsestandardid:

- Logistik, tase 4
- Mootorsõidukitehnik, tase 4
- Ostujuht, tase 6
- Tarneahelajuht, tase 7

Väljastatud kutsetunnistused 2011

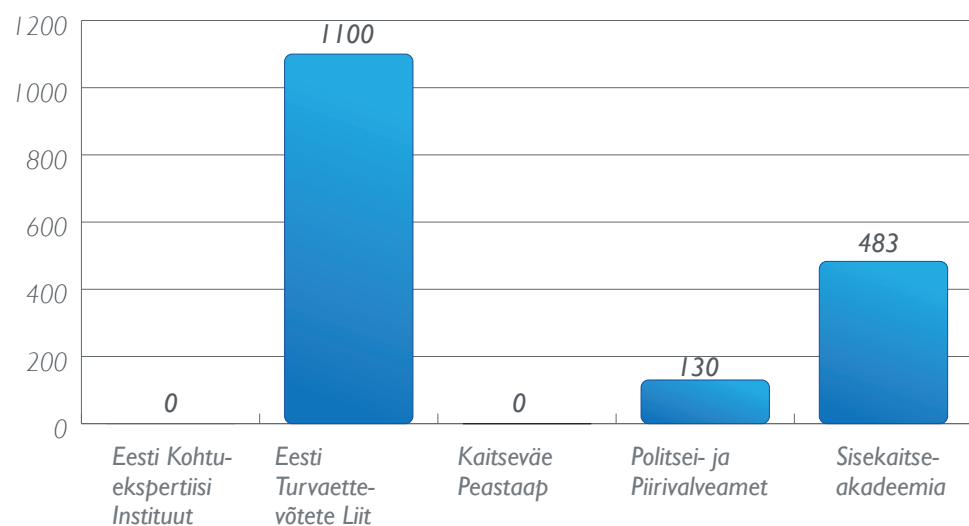

Õigus- ja Sisekaitse Kutsenõukogu

2011. aastal kinnitati järgmine kutsestandard:

- Vetelpäästja, tase 3

Väljastatud kutsetunnistused 2011

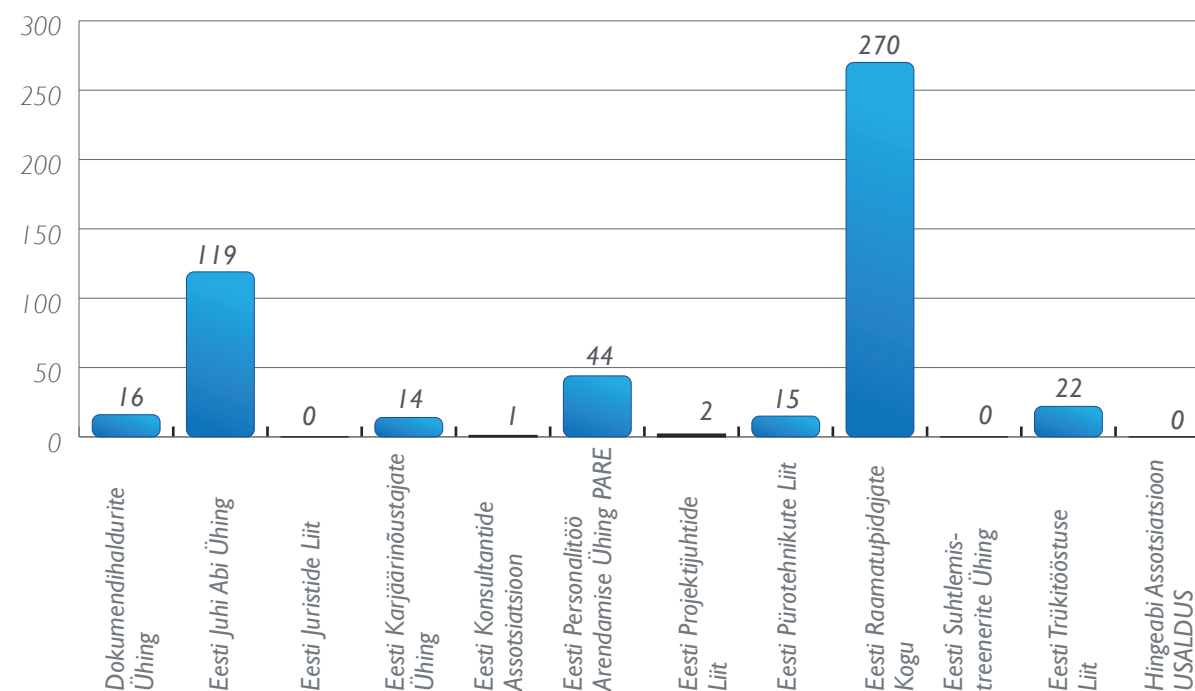

Äriteeninduse ja Muu Äritegevuse Kutsenõukogu

2011. aastal kinnitati järgmine kutsestandard:

- Õigusnõunik, tase 7

Väljastatud kutsetunnistused 2011

Kutseregister

Kutseregister on riiklik register, mis sisaldab teavet kutseõukogude ja kutsestandardite kohta ning muude kutsealal kehtivate nõuete kohta, kutsete ja nende tasemete, kutsetunnistuste, kutse andmise korra ning kutset andvate organite kohta. Kõik kutseadusega ettenähtud andmed on esitatud Kutsekoja koduleheküljel.

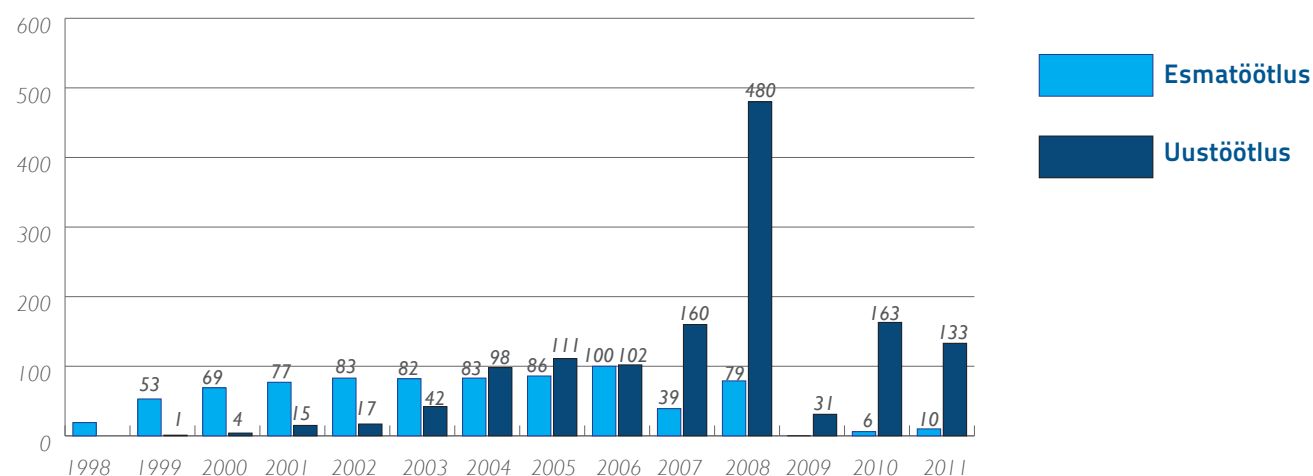
Jätкус senine kutsetunnistuste trükkimise, registrisse kandmise ja väljastamisega seotud igapäevane tegevus, mis hõlmab esitatud andmete kutsestandardis ja kutse andmise korras ettenähtud nõuetele vastavuse hinda-

mist ning töötlemist. Jätкус ka kutseõukogude otsuste ja nende alusel kinnitatud dokumentide kutseregistrisse kandmine.

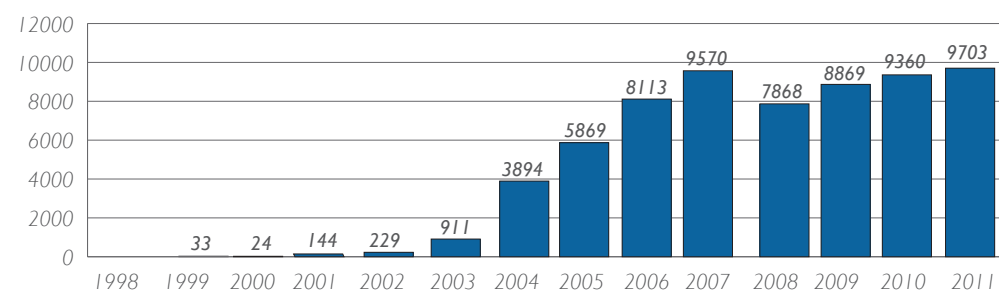
Täiendati infosüsteemi tehnilisi lahendusi ning loodi kutsete kataloog, kuhu kantakse kutset:

- millel on Eesti kvalifikatsiooniraamistiku tasemenumber;
- mille aluseks olevad kutsestandardid on koostatud kompetentsipõhises vormis;
- mille alusel antakse välja kutsetunnistusi.

Kutsestandardite esma- ja uustöötluste väljatöötamine aastate lõikes

Väljastatud kutsetunnistused aastate lõikes

Teavitustöö

Veebruaris viis Kutsekoda koos oma koostööpartneritega läbi teavituskampaania, mille eesmärgiks oli läbi erinevate teavituskanalite jõuda võimalikult paljude sihtrühmadeni ja tekitada neis huvi kutsesüsteemi vastu. Teavituskampaania strateegiaks oli koondada võimalikult palju teavitussüritusi ja artiklite kirjutamist ühte kuusse – innustada koostööpartnereid koos Kutsekojaga rohkem teavitustööd tegema ning tekitada meedias kutsesüsteemi vastu suuremat huvi.

3. veebruaril ilmus Postimehe vahel 8 lk Kutsekoja vaheleht eesti keeles ning venekeelse Postimehe vahel 4 lk Kutsekoja vaheleht vene keeles. Infolehes leidsid kajastamist järgmised artiklid:

- Tugev kutsesüsteem toetab elukestvat õpet – Olav Aarna, Kutsekoja juhataja
- Kalle Kusta pesumasin ja kutsestandardid – Tiia Randma, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja haridusõunik
- Hoolimata raskustest edeneb kutsesüsteem Eestis jõudsalt – intervjuu Kutsekoja koordinaatori Kersti Rodesega
- Kutsete täpsem lahtikirjutamine tagab tööjõuturul kvaliteedi – Indrek Peterson, Eesti Ehitusettevõtjate Liit
- Kutsestandard täpsustab ja täiendab senitehtut – Terje Jaksen, Tallinna Ehituskooli õppejõud
- Uued kutsestandardid rõhuvad probleemi lahendamise oskustele – intervjuu Järvamaa Kutsehariduskeskuse direktori Rein Oseliniga

• Kutsetunnistuse taotlemine aitab mõista ka oma rolli ühiskonnas laiemalt – Intervjuu Kutsekoja Euroopa Sotsiaalfondi programmi koordinaatori Sirje Murrega.

• Kutsetunnistuse küsimine kvalifikatsiooni hindamiseks on ainuõige tee – Riho Oras, Eesti volitatud ehitusinsener

• Kutsetunnistus muutub Euroopa ühisel tööjõuturul aina olulisemaks – Merle Lõhmus, EBS Juhtimiskoolituse Keskuse koolitaja, IV kutsetaseme täiskasvanute koolitaja/andragoog

• Kompetentsus on tootlikkuse aluseks – intervjuu Eesti Masinatööstuse Liidu juhatuse nõuniku Jüri Riivesega

• Välisriiki tööle suundudes tuleb teha eeltööd – Merit Maala, radioloogiatehnik Soomes

• Europassi elulookirjelduse on täitnud juba kümme miljonit inimest

• Vajame asjatundlikke töötajaid. Mida on vaja muuta IT kutsete ja õppekavade arenduses? – Ants Sild, IKT kutsekomisjoni liige, Baltic Computer Systems AS juhataja

11. veebruaril andis Maaja-Katrin Kerem 15 minutilise intervjuu Vikerraadio hommikuprogrammis Märt Treierile, kus ta rääkis üldisemalt kutsesüsteemist, kutsestandarditest ning kutse andmisest. Lisaks anti teada toimuvatest kutsestandardite infopäevadest.

Infopäevad ja konverentsid

2011. aastal toimusid järgmised kutsestandardite infopäevad, kus osales kokku ligikaudu 200 inimest:

11. veebruar - mesinik

15. veebruar - majutus- ja toitlustusvaldkond

16. veebruar - välispaigalduse elektrik

1. märts - väikelaevaehitaja

16. märtsil korraldasid Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooniliit ning Kutsekoda konverentsi „IT spetsialistid 2013 - Eesti konkurentsi- ja ekspordivõime allikas“. Konverentsi eesmärgiks oli arendada koostööd kutsekoolide, kõrgkoolide ja tööandjate vahel, muutes seda eesmärgipärasemaks, operatiivsemaks ja paindlikumaks; tösta ettevõtjate ja koolide teadlikkust kutsestandardiseerimise ja sertifitseerimise rollist, vajalikkusest ja kasuteguritest; pakkuda värskeimat teavet IKT kutsestandardite väljatöötamise hetkesisust; kavandada koostööd nii kogu IKT sektori kui ka konkreetsete õppeasutuste ja õppekavade tasemel.

17. märtsil toimus Swisshotelis Kutsekoja eestvedamisel konverents teemal "Eesti kvalifikatsioonid mõistetavaks

ja usaldusväärseks!". Huvi konverentsi vastu oli üllatavalt suur ning osalejaid oli üle 200, nende hulgas nii tööandjate, ameti-, kutse- ja erialaliitude, koolide, riigiasutuste ning muude koostööpartnerite esindajad. Konverentsi modereeris Tauri Tollermaa.

Konverentsil räägiti, mis on EQF-i eesmärk ning millele me peaksime Eesti kvalifikatsiooniraamistikku üles ehitades tähelepanu pöörama. Lisaks saadi ülevaade sellest, kuhu on oma kvalifikatsiooniraamistike kirjeldamisega ja sidumisega jõudnud Läti ja Soome. Päeva lõpus toimus paneeldiskussioon, kus arutleti samal teemal erinevate osapoolte vaatevinklist.

27. aprillil toimus Kutsekojas infopäev personalitööga tegelevatele inimestele. Infopäeval tutvustas Kersti Rodes kutsesüsteemi, Jane Järvalt rääkis kutse andmisest personalitöö valdkonnas ning Europassi Keskuse juhataja Margit Paakspuu tutvustas Europassi dokumente ja tõi välja, kuidas neid on personalitöö valdkonnas võimalik kasutada. Tallinna Sadama personaliosakonna juhataja Egle Saska viis läbi ühe infopäeval osalejaga ka näidisin-tervjuu, millesarnane viiakse läbi ka kutseeksamil.

Koostööpartnerite koolitamine

Kompetentsuspõhine hindamine kutse andmisel – toimus 11 koolitust, mis olid mõeldud kutse- ja hindamiskomisjoni liikmetele, aga ka teistele kutsesüsteemiga seotud inimestele. Koolituse eesmärgiks oli anda teadmisi kompetentsuspõhise hindamise põhimõtetest kutse andmisel ning hindamiskriteeriumide ja hindamismeetodite praktilisest rakendamisest kutsetaotleja hindamisel. Koolitused viis läbi Sirje Rekkor Tallinna Ülikoolist. Koolitusel osales kokku 172 inimest.

Uuenenud kutse andmise juriidilised probleemid – toimus 2 koolitust, mis olid mõeldud kutset andvate organite esindajatele. Koolitusel keskenduti kutse andjate jaoks olulistele juriidilistele punktidele nagu milliseid õigusakte peab kutse andja tundma ja kuidas toimida, kui kutse taotleja on esitanud vaide. Koolitajaks

oli Eesti Kaubandus-Tööstuskoja jurist Mait Palts. Koolitustel osales 28 inimest.

Kutsekoja kommunikatsioonistrateegia ning meedia kasutamine kutsesüsteemi tutvustamisel – toimus 2 koolitust: üks Tallinnas ja üks Tartus. Koolitused olid mõeldud peamiselt kutse andjatele ja teistele koostööpartneritele, et tekiks ühtne arusaam, kuidas kutsesüsteemi kuvandit mõjutada ja parendada. Koolitustel räägiti järgmistest teemadest: Kutsekoja kommunikatsioonistrateegia ja selle rakendamine; millised on ajakirjanduse tähtsamad žanrid; milline on auditoorium; millised on Eesti kui väikeriigi eripärad; kuidas saavutada oma eesmärk meediaga suhtlemisel, mida peljata, millele rõhuda. Koolitajaks oli ajakirjanik Märt Treier. Koolitustel osales kokku 98 inimest.

Kutsekoja töötajate koolitamine

Kutsekoja töötajatele toimusid 2011. aastal järgmised koolitused:

11. aprill

Kompetentside kirjeldamine – Siret Rutiku, Tartu Ülikooli õppeosakonna juhataja

12. september

Kompetentsimudelid ja nende rakendamine kutsestandardites –

21.-22. november

Anu Virovere, Tallinna Ülikooli turunduse õppetooli õppejõud

Kutsekoda kui Euroopa elukestva õppe kvalifikatsiooniraamistiku rakendamise koordineatsioonikeskus

Selleks, et koordineerida riiklike kvalifikatsiooniraamistike arendamist ja tagada Euroopa elukestva õppe kvalifikatsiooniraamistiku (edaspidi EQF) rakendamine, on Euroopa Liidu riikidel soovitatud luua riiklik koordineatsioonikeskus (*National Coordination Point*). Vastavalt HTM-i kantsleri korraldusele 26. veebruarist 2010 täidab Eestis seda rolli Kutsekoda.

Koordineatsioonikeskuse ülesanneteks on:

- korraldada Eesti kvalifikatsioonide EQF-i tasemetega sidumise protsessi, tagades oluliste sihtrühmade kaasatuse ja protsessi läbipaistvuse;
- rakendada Euroopas kokku lepitud kvalifikatsioonide EQF-ga sidumise kvaliteedi tagamise põhimõtteid;
- teavitada kõiki huvirühmi ja avalikkust Eesti kvalifikatsioonide EQF-i tasemetega sidumise protsessi tulemustest ning Eesti kvalifikatsioonisüsteemi arengutest;
- osaleda riiklike koordineatsioonikeskuste võrgustiku tegevuses.

Tagamaks kõigi oluliste huvirühmade kaasatust nendes protsessidesse, moodustati haridus- ja teadusministri käskkirjaga 4. oktoobril 2010. aastal laiapõhjaline juht- rühm, mida juhivad HTM-i kantsler.

Koordineatsioonikeskuse ülesannete täitmiseks sõlmis Kutsekoda lepingu Euroopa Komisjoni. Selle lepingu alusel toetas komisjon keskuse tegevust ajavahemikul 01.05.2010 – 30.04.2011. 2011. aasta veebruaris esitas

Kutsekoda Euroopa Komisjonile lepingu projekti järgmiseks rahastamisperioodiks 01.05.2011 – 30.04.2012. Kutsekojast mitte sõltuvatel põhjustel ei jõutud 2011. aastal veel antud lepingu allkirjastamiseni ning seetõttu on Kutsekoda 2011. aasta teisel poolel täitnud vaid ülesandeid, mis tulenesid vajadusest esitada Eesti kvalifikatsioonide ja kvalifikatsiooniraamistiku EQF-ga sidumise aruanne Euroopa Komisjonile hindamiseks.

2010. aasta detsembriks koostati Eesti kvalifikatsioonide ja kvalifikatsiooniraamistiku EQF-ga sidumise aruande eestikeelne tekst, mis tõlgiti ka inglise keelde. Selles kirjeldatakse üldhariduse, esmase kutsehariduse ja kõrghariduse kvalifikatsioonide ning kutsequalifikatsioonide EQF-i tasemetega sidumise protsessi ja analüüsitakse sidumise protsessi vastavust Euroopa Liidus kokku lepitud kvaliteedikriteeriumidele.

2011. aasta veebruaris kohtus juhtühm kolme rahvusvahelise eksperdiga, et arutada aruande kohta tehtud märkusi ja ettepanekuid. Märtsis toimus Tallinnas laiapõhjaline konverents sihtrühmade esindajate ja rahvusvaheliste ekspertide osavõtul, kus esitleti Eesti kvalifikatsioonide ja kvalifikatsiooniraamistiku EQF-ga sidumise aruannet. Saadud tagasisidet arvestades töötati aruanne olulisel määral ümber ja esitati 2011. aasta septembris Euroopa Komisjoni EQF-i rakendamise nõuanderühmale. Oktoobris kiitis nõuanderühm Eesti aruande heaks.

Europass

Europass on Euroopa Komisjoni algatus, mille eesmärgiks on suurendada Euroopa Liidus kodanike liikuvust õppe ja töö eesmärkidel. Eesti Europassi Keskus tegutseb alates 2005. aasta maist Kutsekoja allüksusena. Keskuse peamisteks ülesanneteks on Europassi dokumentide tutvustamine erinevatele sihtrühmadele, sellekohase infosüsteemi haldamine ning koostöö info- ja nõustamisvõrgustikega.

2011. aastal koostati Eestis 18 613 Europassi CV-d (+29% võrreldes 2010. aastaga), mis näitab, et inimeste teadlikkus Europassi CV osas on tunduvalt tõusnud. Seda tänu sellele, et tehakse tihedalt koostööd EURES töövahenduse võrgustiku, karjääriinõustamiskeskuste ning teiste väliskogemust toetavate organisatsioonidega.

2011. aastal koostati 21 kutsetunnistuse lisa koos inglise keelse tõlkega ning 2011. aastal oli Kutsekoja kodulehel kättesaadavad 115 kutsetunnistuse lisa nii eesti kui ka inglise keeles.

2011. aastal väljastati paber kandjal 536 Europassi õpirände tunnistust. Kõige populaarsemad õpirände sihtkohad olid Soome (25%), Saksamaa (20%) ning Itaalia (9%). 2011. aastal prooviti juurutada õpirände tunnistuste registreerimiseks *Cedefopi* (Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus) poolt välja töötatud elektroonilist süsteemi, mis ei osutunud tänu liiga keerulisele tehnilisele lahendusele kahjuks edukaks.

Projekti on rahaliselt toetanud Euroopa Komisjon. Publikatsiooni sisu peegeldab autori seisukohti ja Euroopa Komisjon ei ole vastutav selles sisalduva informatsiooni kasutamise eest.

Vabatahtlike abil oli õpirändevõrgustik, kuhu kuuluvad lisaks Europassi Keskusele ka Sihtasutus Archimedes, Euroopa Noored, YFU, Dream Foundation, Sihtasutus Innove, Eurodesk ning EURES, esindatud kõikidel peamistel noorte infomessidel: Teeviit Tallinnas, Intelletika Tartus, Suunaja Pärnus, Orientiir Narvas, Haridusmess Viljandis, Noorte Töömess Saaremaal ning Noortepäev Pärnus.

2011. aastal ilmus esmakordselt Europassi ajakiri (7 000 eksemplari), mille eesmärgiks oli tutvustada Europassi dokumente läbi lugude ja praktiliste artiklite, kuid lisaks anda ka natukene laiem pilt väliskogemuse saamise erinevatest võimalustest ja sellest saadavast kasust. Ajakirja sihtgrupiks oli keskkoolis ja kutsekoolis õppivad noored. Huvi ajakirja vastu oli väga suur ning kõik eksemplarid jagati paari kuuga raamatukogudesse ning koolidesse laiali.

Europassi Keskus oli aktiivne ka rahvusvahelisel tasandil, osaledes kokku kuuel keskuste kokkusaamisel ja töötades koos teiste keskustega välja ühiseid ettepanekuid seoses Europassi CV vormi muutmise ning uute Europassi dokumentide kontseptsioonidega („*Europass Skills Passport*“ ja „*Europass Experience*“). Lisaks aitas Eesti Europassi Keskus kaasa uue üleeuroopalise Europassi kodulehe valmimisele, mis avalikustati 15. detsembril 2011.

Välisprojektides osalemine

Kutsekoda osales 2011. aastal järgmistes rahvusvahelistes projektides:

NCP-VET-CO projekt

Projekti koordinaatoriks oli Kutsekoda. Kaasatud olid partnerid Soomest, Lätist, Tšehhi Vabariigist ja Rumeeniast.

Projekt kestis: 09.2009 - 07.2011

NCP-VET-CO projekti tulemusena:

- loodi toimiv koostöövõrgustik Eesti, Läti, Soome, Rumeenia ja Tšehhi riiklike EQF-i koordinatsioonikeskuste vahel;
- koostati partnerriikide kogemuse põhjal juhend kutsete ja kutsehariduse kvalifikatsioonide sidumiseks EQF-ga.

Kõik NCP-VET-CO projekti partnerorganisatsioonid on vastutavad oma riigi kvalifikatsioonisüsteemi arendamise ja EQF-ga sidumise eest. Loodud koostöövõrgustik aitab partnerorganisatsioonidel arendada oma kvalifikatsioonisüsteeme ning toetada riikide kutsete ja kutsehariduse kvalifikatsioonide sidumist EQF-ga, jagada häid

kogemusi ning leida ühiseid lahendusi sidumisprotsessis esilekerkinud probleemidele.

Iga partner korraldas projekti käigus ühe partnerite kahepäevase kohtumise, kus arutati järgmisi teemasid:

1. Riiklike koordinatsioonikeskuste roll ja ülesanded ning kutsete ja kutsehariduse kvalifikatsioonide tunnustamine partnerriikides.
2. Riiklikud kvalifikatsioonisüsteemid ning kutsehariduse ja kutsete osa selles.
3. Riiklike kvalifikatsioonide sidumine EQF-ga.
4. Kutsete ja kutsehariduse kvalifikatsioonide ning kompetentside kirjeldamine ja klassifitseerimine.
5. Riiklike kvalifikatsioonisüsteemide ja -raamistike kvaliteedi tagamise süsteemid.

2011. aastal toimus viimane projekti partnerite kohtumine Rumeenias (Bukarestis).

INLearning projekt (*Validating Learning for an Inclusive Society*)

Projekti koordinaatoriks oli *Malta Qualifications Council*. Kaasatud olid partnerid Austriast, Itaaliast, Kreekast, Rumeeniast, Sloveeniast, Eestist, Türgist ning Portugalist.

Projekt kestis: 02.2009 – 01.2011

Projekt oli ellu kutsutud sotsiaalse kaasatuse suurendamiseks õpingute tunnustamisel. Projekt keskendus mitte- ja informaalsete õppe tunnustamisele. Selleks töötati välja metodoloogiline raamistik EQF-i tasemetel kirjeldustele vastava tunnustamise läbiviimiseks, mis oleks kasutatav kõigis Euroopa riikides. Projekti käigus töötati välja ka vastavad tunnustamise tööriistad:

- „*Lifepass*“ („*Elupass*“), mis on „portfoolio mälu pulk“ („*portfolio pendrive*“);

- käsiraamat, mida saab kasutada tunnustamisprotsessi läbiviimisel.

Koostatud metodoloogiline raamistik sobib erineva taseme kutsetele erinevates majandussektorites kõigis Euroopa riikides. Sellise eesmärgi saavutamine sai võimalikuks tänu rahvusvahelisele koostöövõrgustikule.

2011. aastal toimus projekti lõpukonverents Maltal.

Projekti kodulehekülg: <http://www.inlearning.eu/>

UNILO projekt (*Promoting the EQF Learning Outcomes Approach within European Universities*)

Projekti juhib Granada Ülikool ja koordineerib *Scienter España*. Kaasatud on partnerid Eestist, Hispaaniast, Itaaliast, Poolast, Suurbritanniast ja Ungarist.

Projekt kestab: 03.2010 – 04.2012

Projekti eesmärgiks on:

- analüüsida õpiväljundite rakendamise olukorda Euroopa kõrgharidusruumis, määratledes kriitilised punktid ja „pudelikaelad“;
- määratleda õpiväljundite rakendamise eelised

(kvalifikatsioonide vastastikune tunnustamine, VÕTA rakendamine, kvaliteedi tagamine, juurdepääsu ja võrdväärsete võimaluste tagamine);

- praktikakogukonna loomine;
- huvi suurendamine kõrgkoolide, kõrghariduse sektori ja riigi tasemel;
- metodoloogiliste vahendite loomine;
- projekti tulemuste levitamine kõrgkoolides ja EQF-i rakendamise struktuurides.

2011. aastal toimus projekti raames kolm projekti juhtühma kokkusaamist (Paduas, Granadas ja Viinis).

Projekti kodulehekül: <http://www.unilo.eu>

PROPOUND projekt (*Developing A Key Competences Model for Universities Postgraduate Programmes*)

Erasmus programmi projekti PROPOUND koordinaatoriks on Granada Ülikooli (Hispaania) Sihtasutus (Hispaania) ja partneriteks: *Scienter Cid Spain* (Hispaania), Inollandi ülikool (Holland), *Foundazione Politecnico di Milano* (Itaalia), *Scienter Cid Italy* (Itaalia), *Cambridge Professional Development* (Suurbritannia), Edinburghi ülikool (Suurbritannia) ja Sihtasutus Kutsekoda.

Projekt kestab: 10.2011 – 09.2013

Projekt keskendub magistritaseme õppe efektiivsuse ja tulemuslikkuse probleemile, sest ka selle taseme lõpetajate hulgas on Euroopa Liidus tööpuuduse tase silmapaistvalt kõrge. Selle üheks põhjuseks võib olla võtmekompetentside ebapiisav tase. Projekti tulemusena töötatakse välja mudel võtmekompetentside määratlemiseks, omandamiseks, hindamiseks ja tunnustamiseks Euroopa ülikoolide magistritaseme õppes.

Projekti kodulehekül: <http://www.propound.eu/>

WELLNESS projekt (*Starting up with Wellness Training*)

Projekti koordineerib Kuressaare Ametikool ning partneriteks on *The Joint Authority of Education in Espoo Region* (Soome), *Vocational College for Catering and Tourism Bled* (Sloveenia), Tartu Kutsehariduskeskus, AS Kuressaare sanatoorium; Eesti Spa Liit ning Sihtasutus Kutsekoda.

Projekt kestab: 10.2011 – 09.2013

Projekti eesmärgid on:

- tõsta Eesti spaateenindajate konkurentsivõimet tööturul ja pakutavate spaateenuste kvaliteeti;

- selgitada välja ja kokku leppida spaateenindaja kompetentsusnõuetes;
- analüüsida spaateenindajate koolitusvajadust;
- töötada välja spaateenindaja koolitusprogramm ja õppekava lähtuvalt analüüsi tulemustest;
- õppida teiste kogemustest, kus vastavad koolitusprogrammid juba olemas ja rakendunud - Soomes ja Sloveenias.

2011. aastal toimus kaks projekti koosolekut: 16.-17. novembril Haapsalus ja 13.-15. detsembril Soomes Espoos.

Projekti kodulehekül: <http://wellnesstraining.wordpress.com/>

Väliskogemusest õppimine

19.-21.01.2011 Euroopa kutsehariduse ainepunktide ülekandesüsteemi (edaspidi ECVET) II seminar Saksamaal Münchenis

Osales: Heli Oruaas

Seminaril anti ülevaade sellest, milliste printsiipide järgi toimub õpiväljundite kirjeldamine, milliste printsiipide järgi peaks seejärel ülekantavaid õpiväljundeid tunnustama ja arvestama (sh in- ja mitteformaalne õpe) ning oma kvalifikatsiooni raames ECVET-i punkte andma.

Ehk:

1. Kõigepealt lepitakse õppelepinguga kokku, millised moodulid millised õpiväljundid peab saavutama ja hindama, vajadusel lepitakse kokku ülekandemoodul.

2. Saavutatud ja hinnatud õpitulemused dokumenteeritakse viisil, mis võimaldab neid tunnustada ja arvestada ehk vastavalt õppelepingule, kuid tuleb arvestada võimalust, et neid samu õpitulemusi võib kunagi hiljem vaja minna ka mõnes teises kontekstis.

3. Seejärel on võimalik saavutatud ja hinnatud õpitulemusi teisendada vastavalt kvalifikatsioonile ja tasemele ECVET-i punktideks. St erinevates kvalifikatsioonides erinevatel tasemetel võivad samad õpitulemused kanda erinevaid ECVET-i punkte.

25.02.2011 Europass 2005-2020 konverents Belgias Brüsselis

Osalesid: Margit Paakspuu ja Mari-Ann Rebane

Konverentsi eesmärgiks oli arutada Europassi dokumentide arengute teemal lähtudes EU2020 strateegiast, *Youth on the Move* algatusest ja uute oskuste ja töökohtade tegevuskavast.

Konverentsil käsitleti järgmisi teemasid:

- ✓ Europassi dokumentide arengud EU2020 strateegia kontekstis;
- ✓ Europassi CV kasutus aastatel 2005-2010; tagasiside sotsiaalsetelt partneritelt, värbamisettevõtelt, tööturu teenuste pakkujatelt;
- ✓ Europassi õpirände tunnistus Euroopa oskuste passiks: miks see on vajalik, mis on uue dokumendi eesmärk ja kes sellest kasu saavad; õpirände tunnistuse kasutatavuse uuringu tutvustus ning selle

võimalik link hindamise ja arvestuspunkti süsteemidega;

- ✓ kvalifikatsioonitunnistuste lisad ja kvalifikatsiooni- raamistikud; kutsetunnistuse lisade kasutatavuse uuringu tutvustus; õpiväljundite tutvustus diplomilisa kontekstis.

Kõige suurem diskussioon tekkis Euroopa oskuste passi teemal, mis peaks hakkama asendama Europassi õpirände tunnistust ning millel peaks olema tunduvalt laiem kasutusala. Paljud Europassi Keskused soovisid näha konkreetseid uuringutulemusi, mis näitaksid, et inimestel on sellise uue dokumendi vastu reaalne vajadus ja see aitaks neil paremini oma oskustele vastavat tööd leida.

2.-5.05.2011 Õppelähetus Hollandis Amsterdams

Osalesid: Mare Johandi, Margit Salmar, Kersti Rodes, Maaja-Katrin Kerem, Ebe Soosaar, Mari-Ann Rebane, Sirje Murre, Maarja All, Olav Aarna, Külli All, Eve Kitt ning Irma Estra

Õppelähetuse eesmärgiks oli tutvuda Hollandi haridus- ja kutsesüsteemiga ja nende kogemusest õppimine.

Ühistel koosistumistel käsitleti järgmisi teemasid:

- ✓ lühiülevaade Hollandi riiklikust kvalifikatsiooniraamistikust, hetkeseisust;
- ✓ riikliku raamistiku sidustamine EQF-ga;
- ✓ COLO ja 17. kompetentsikeskuse tegevused ning rahastamisskeem, näide ehituse kompetentsikeskuse tegevusest;

- ✓ ülevaade kutsekvalifikatsiooni välja töötamise etappidest;
- ✓ kutse andmise protsess, sh nõustamine, hindamine;
- ✓ hollandi lähenemine VÕTA-le, sh põhimõtted, standardid, kvaliteedi juhtimine, (peamised) hindamismeetodid, välja töötatud juhendmaterjalid, e-portfolio.

Lisaks andsime ülevaate ka Eesti haridus- ja kutsesüsteemist ning arutasime mõlema riigi kitsaskohtade üle. Grupitööna pakkusime välja võimalikke lahendusi ning panime kirja võimalikud koostöökohad. Saime häid mõtteid, kuidas paremini rakendada VÕTA printsiipe kutse andmise protsessis, nt e-portfolio võiks ka Eestis kasutusele võtta.

25.-26.05.2011 EQF-i konverents Ungaris Budapestis

Osales: Maaja-Katrin Kerem

Konverentsil osalemise eesmärgiks oli saada teavet Euroopa riikide arengute kohta riiklike kvalifikatsiooniraamistike loomisest ja nende sidustamisest EQF-ga.

Konverentsil käsitleti järgmisi teemasid:

1. EQF-i rakendamise arengud - 2013. aastal so kolm aastat pärast EQF-i soovitusel vastuvõtmist ja poolel teel Euroopa Parlamendile raporteerimise tähtjani teeb Euroopa Komisjon vahekokkuvõtte riikide kvalifikatsiooniraamistike loomisest ja EQF-ga sidumise arengutest ja ka EQF-i nõuanderühma ning riiklike koordinatsioonikeskuste tööst. Rõhutati, et raamistike loomisest üks aluspõhimõtetest on, et kõik EQF-i tasemed on avatud igat tüüpi kvalifikatsioonidele nagu on seda teinud ka Eesti. Oluline on võrreldavus formaalhariduslike ja muude kvalifikatsioonide vahel.
2. Kuidas muuta hariduse kvalifikatsiooniraamistikud paremini vastavaks tööturu muutuvatele vajadustele - rõhutati rahvuslike kvalifikatsiooniraamistike ja

EQF-i rolli „Euroopa 2020“ rakendamisel. Vajalikud on uuringuid, milliseid oskusi tulevikus vajatakse. Vajalik on olemasolevate kutsestandardite pidev uuendamine (toodi heaks näiteks ka Eestit), VÕTA põhimõtete välja töötamine ja tutvustamine ning tugevama sideme loomine ettevõttepõhise erakoolituse ja haridusmaailma vahel.

Peale ettekandeid toimusid arutelud töörühmades:

Töörühm 1. Teema: usalduse tekitamine EQF-i ja rahvuslike kvalifikatsiooniraamistike ning nende suhestamise vastu

Soovitused:

- ✓ oluline on kvalifikatsiooniraamistiku selge visiooni ja sünergia ning nende seotus muu poliitikaga;
- ✓ anda selge vastutus ja poliitilised õigused neile, kes suhestamise protsessi veavad;
- ✓ tõendused kasutusel olevatest õpiväljundi-põhisest kontseptsioonidest, kvaliteedisüsteemidest, suhestamise protseduurist koos näidetega.

Töörühm 2. Teema: Õpiväljundite põhine lähenemine raamistikutes

Soovitused:

- ✓ oluline on süstemaatiline kogemuste vahetamine, ka probleemidest rääkimine väga konkreetselt ja praktiliselt;
- ✓ raamistike edukal rakendamisel on kõige olulisem luua vastastikune usaldus ja jagada kogemusi;
- ✓ tagada tsentraliseeritud ja kohalik vastutus kvaliteeditagamisel;
- ✓ tuleb rohkem siduda formaalharidus ja täiskasvanuharidus.

Töörühm 3. Teema: Raamistikud kui elukestva õppe poliitika instrumendid

Soovitused:

- ✓ oluline on edendada elukestva õppe raamistikku ning töötada välja VÕTA rakendamise printsiibid informaalsete ja mitteformaalsete õppe tunnustamiseks;
- ✓ tuleb luua paremad võimalused töölt õppima ja tagasi tööle minemiseks.

Töörühm 4. Teema: Rahvuslikud kvalifikatsiooniraamistikud kui kommunikatsioonivahendid sotsiaal-

partnerite vahel; töö- ja haridusmaailma vahel

Soovitused:

- ✓ identifitseerida kõik vajalikud tegijad ja sektorid keda kaasata;
- ✓ keeruline, aga vajalik on suhtlus formaalse ja mitteformaalse haridusmaailma vahel ning erinevate haridussektorite vahel;
- ✓ sotsiaalpartnerite kaasamiseks tuleb võtta aega;
- ✓ kvalifikatsiooniraamistiku eri arengustaadiumid vajavad eri tüüpi kommunikatsiooni;
- ✓ kvalifikatsiooniraamistik peab katma kõik kvalifikatsioonid, ka reguleeritud kutsed.

Töörühm 5. Kuidas EQF aitab kaasa mobiilsusele regioonide vahel? Kuidas EQF-i linkida teiste maailma raamistikega?

Kõlama jäänud mõtted:

- ✓ rahvuslikul kvalifikatsiooniraamistikul ei ole mõtet, kui teistel maadel raamistikku ei ole;
- ✓ liikuda eemale ideoloogilistest ja poliitilistest põhjustest loodud regionaalsetest raamistikust, lõpetada kritiseerimine ja hakata rakendada;
- ✓ eesmärk on anda rohkem liikumisvõimalusi, oluline on mitte üle reguleerida.

21.-23.09.2011 EUROPEA-International kongress Poolas Pułtuski

Osales: Kersti Rodes

Europea-International on organisatsioon, kes tegeleb Euroopas kutsehariduse arendamisega rohelises sektoris. Poolas toimunud kongressi eesmärgiks oli tutvustada EUROPEA-Internationali liikumist, nende viimaseid arenguid, pakkuda välja erinevaid koostöövõimalusi ning tutvustada Poola häid näiteid selles vallas.

Kongressi esimesel päeval käsitleti järgmisi teemasid:

- ✓ ülevaade Poola põllumajanduse hetkelisest seisukorrast, arengusuundadest ja viimastel aastatel toimunud muudatustest, Põllumajandusministeeriumi seosest rohelise sektori haridusega;

- ✓ Poola põllumajanduse finantseerimise põhimõtteid, osalemine erinevates projektides ning Euroopa Liidu rahastamisvõimaluste kasutamine;
- ✓ rohelise sektori koolide süsteem ja sellealane teadus ning nende arengusuunad Poolas;
- ✓ ülevaade Siennica Różana ja Goraj kutsekeskkoolide tegevustest, toimuvatest kutsevõistlustest, nende seosest rohelise sektoriga ja tulevikuplaanidest.

Peale sõnavõtte toimus aktiivne kongressi delegaatide arutelu erinevate riikide haridussüsteemide ja koolitusvõimaluste ning esile kerkinud probleemide üle.

Teisel kongressi päeval toimus tutvumine roheline sektori erinevate harudega: metsandus, lihatööstus ja agroturism. Kongressi delegaadid jagati kolme gruppi. Eesti esindus tutvus Pułtuski metsanduskooli, loodusliku õpperajaga „Nasz Las“ ja kohaliku metsataimede puukooliga. Pułtuski metsanduskooli esindajad andsid põhjaliku ülevaate metsanduse olukorrast, arenguperspektiividest ning metsanduse hetkeseisust ja probleemidest. Tutvustati õppe- ja puhkerada „Nasz Las“. Järgnes külastus Pułtuski metsataimede puukooli, mille juhataja andis praktilise ülevaate puukooli tegevusest, toodangu turustamisest ja tulevikusuundadest.

Kolmandal päeval tutvustati projekti CHAVET, mis on programmi COPCHAVET järg. Nimetatud programm on suunatud roheline sektori kutsekoolide õpilastele ja

õpetajatele, mille peateemaks on innovaatus ja tipp-hetkeks temaatilised kutsevõistlused. Järgnes arutelu CHAVET projektis osalemise rahastamise teemadel. Sellele järgnes arutelu väiksemates rühmades teemal „Kuidas parandada EUROPEA efektiivsust tulevikus?“.

Päeva teises pooles tutvuti agroturismitaluga „Chata za wsi“, mis majutab külalisi aastaringselt ja pakub neile mitmekesiseid puhkamise võimalusi. Multifunktsionaalne agroturismitalu on rajatud omaniku diplomitöö alusel. Küllastajatele pakutakse mitmesuguseid aktiivseid ja passiivseid puhkamise võimalusi. Samas talus tutvustati ka järgmist, 12.-16. juunil, 2012. aastal toimuvat EUROPEA-Internationali praktilist seminari Taanis. Toimumiskohaks on Aarhus. Põhiteemaks nimetatud seminaril on innovaatus.

17.-21.10.2011 Euroopa Eluskestva õppe programmi haridusjuhtide õppereis “The Right Skills for the Right Jobs” (õiged oskused õige töö jaoks) turismi sektoris Tšehhis

Osales: Ingrid Lepik

Õppereisil osales kokku 8 inimest seitsmest riigist: Hispaania (Tenerife ja Malaga), Inglismaa, Prantsusmaa, Portugal, Belgia, Itaalia ja Eesti. Esindatud olid nii kutsekoolid, täiskasvanute koolitajad, eraettevõtted, konsultatsioonifirma, teaduskeskus ja Eestist Kutsekoda.

Õppereisil osalejate jaoks kerkis esile ühine oluline teema, mida kogu õppereisi vältel käsitleti – „CONNECTIONS“ (ühendus/koostöö):

- ✓ kutsehariduse ja töömaailma vahel;
- ✓ tööandja ja õpilase vahel;
- ✓ erasektori ja avaliku sektori vahel;
- ✓ sotsiaalpartnerite võrgustik ja läbipaistvus.

Õppereisil keskenduti koostöö küsimustele haridusmaailma ja turismi sektori vahel. Arutati, kuidas tihen-

dada suhteid kutsehariduse ja töömaailma vahel, kas ühendussillad kutsekoolide ja tööandjate vahel on olemas, kui hästi need töötavad ja kui võrdne on jätetud kasutamata tööandjate poolsed võimalused, mis on tingitud sellest, et puudub ühendusliini, kes koostööle suunaks.

Koos suunduti otsima vastuseid küsimustele:

1. Millised on vajalikud muudatused noorte jaoks, kes tulevikus tööturule turismi sektorisse suunduvad, kas neil on olemas oskused, mida töömaailm vajab ning kas haridussüsteem pakub võimalust neid oskusi omandada?
2. Kas kutsekoolid reageerivad muutustele tööturul õigeaegselt ja tegelevad uuendustega, kas ja millised on takistused?

Väljakutsed kutsehariduse ja tööandjate vahelise koostöö parendamise osas on Euroopa riikides enamasti sarnased, kuigi haridussüsteemid ise on riigiti erinevad. Õppeviisi vältel arutati, mida ja kuidas saaks koostöö osas paremaks muuta ning pandi kirja järgnevad pidepunktid:

- tagada riikidevaheline parem ja lihtsam liikuvus haridusmaastikul;
- populariseerida kutseharidust ja kutsekoole erasektoris;
- suurendada avaliku sektori panust kutsehariduse kvaliteedi tõstmisel ja praktikakohtade loomisel;

- tõhustada suhteid kutsekoolide ja kohalike ettevõtete vahel, ühelt poolt arvestada kohalike ettevõtete vajadustega koolitades neile tulevasi töötajaid ning teiselt poolt motiveerida ettevõtteid praktikakohtade loomisel ja pakkumisel;
- kuna turismi sektor eeldab ideaalis välisriigis töötamise kogemust, siis otsida võimalusi õpilastele praktika sooritamiseks väljaspool oma riiki ning leida õpilasele õppeprotsessist tulenevalt jõukohane ja õppimist toetav praktikakoht;
- turismi sektor eeldab väga head keelteoskust, millele tuleks nii õppeprotsessis kui ka praktiliselt olles kordades rohkem rõhku panna.

20.-23.11.2011 seminar ECVET õpirände kontekstis Portugalis Lissabonis

Osales: Mari-Ann Rebane

Seminar osalemise eesmärgiks oli saada rohkem teavet ECVET-i rakendamise põhimõtete kohta õpirände kontekstis, mis on õpilase jaoks lisandväärtuseks ja kuidas seda kajastada Europassi õpirände tunnistusel (või tulevikus Euroopa oskuste passis).

Seminaril käsitleti järgmisi teemasid:

- ✓ geograafiline õpiränne kutsehariduse kontekstis Euroopas;
- ✓ õpirände erinevad tüübid ja tasemed, erinevad võimalikud näited;
- ✓ ECVET-i soovitus;
- ✓ ECVET-i tehniline spetsifikatsioon õpirände kontekstis;
- ✓ õpiväljundid ja nendest osade kaupa kvalifikatsioonide moodustamine;

- ✓ vastastikuse mõistmise memorandum, õppeleping, hindamine, arvestuspunktid, õpitu valideerimine, tunnustamine ja akumulatsioon;
- ✓ kvaliteedijuhtimine ECVET-i kontekstis.

Lisaks toimusid grupitööd, kus koos prooviti panna kirja peamised punktid, mis peaksid olema kirjas vastastikuse mõistmise memorandumis ning realselt mõeldi läbi, kuidas kogu protsess peaks toimima arvestades oma riigi eripärasid. Samuti prooviti koos leida teatud õppekavade puhul ühisosa, mille võiks omandada välis-lähetuse käigus teises riigis.

Positiivne oli, et vähese kogemusega liikmed said grupitööd teha koos palju suurema kogemusega liikmetega ja nende teadmistest õppida.

Koostöö teiste riikidega

Bahreini Kuningriigi haridusametnikest koosnev delegatsioon koos Jaak Aaviksoo (Eesti haridusminister) ja Lea Orroga (SA Innove juhatuse liige)

14.-19. juunini viibis Eestis Bahreini Kuningriigi haridusametnikest koosnev delegatsioon. Visiidi põhieesmärgiks oli tutvuda Eesti kutsekvalifikatsioonisüsteemi ja haridusreformidega. 15. juunil tervitas külalisi ka Eesti haridus- ja teadusminister Jaak Aaviksoo. Delegatsioon oli Eestis Bahreini kvalifikatsiooniraamistikku arendava projekti õppevisiidi raames. Eestiga otsustati kogemusi vahetada just seetõttu, et Eesti on samuti väikeriik ning kvalifikatsioonisüsteem on äsja välja arendatud ja saame tutvustada valdkondi, kus kutse-süsteem on edukalt rakendunud. Eestisse saabusid Bahreini erinevad ametnikud, näiteks haridusministeeriumi esindaja, kvalifikatsiooniraamistikku projekti-

juht, hariduse ja koolituse kvaliteedi agentuuri töötaja, Bahreini Kaubandus- ja Tööstuskoja esindaja jt.

Bahreini huvitas kutsekvalifikatsioonisüsteemi arendamine Eestis, millest andis Kutsekojas põhjaliku ülevaate Kutsekoja juhatuse liige Maaja-Katrin Kerem. Samuti tutvustati Haridus- ja Teadusministeeriumis neile Eesti haridussüsteemi ja kutsehariduse arenguid. Lisaks leidsid visiidi kestel aset kohtumised erinevate ministeeriumite ja ka ettevõtete esindajatega. Bahreini õppevisiidi peakorraldaja oli Sihtasutus Innove, kelle toetusel toimus kõigil päevadel diskussioon ja kuul-dust kokkuvõtete tegemine.

5.-6. juunil viibis Kutsekoja juhatuse liige Olav Aarna Usbekistanis, kus tunti suurt huvi Eesti kvalifikatsiooniraamistikku, sh kutse-süsteemi vastu. Paljudes maades on probleemiks, et õppeasutustest saadud oskused ja kvalifikatsioon ei vasta tööturu nõuetele – nii ka Usbekistanis. Usbekistan otsustas oma rahvusliku kvalifikatsioonisüsteemi ülesehitamisel kasutada teisi häid rahvusvahelisi näiteid ja eksperte, mida ETF (*European Training Foundation*) on neile ka võimaldanud.

Taškendis toimunud seminaril, kus osales üle 20 Usbekistani ametiisiku (Haridusministeeriumi, Sotsiaal- ja tööministeeriumi, Ametiühingu, Kaubandus-Tööstuskoja esindajad). Seminaris tutvustati üldisi kvalifikatsiooniraamistikku põhimõtteid ning positiivse kvalifikatsiooniraamistikku ülesehitamise ja arendamise näitena Euroopas tutvustas Kutsekoja juhataja Olav Aarna neile Eesti kvalifikatsiooniraamistikku ja selle põhimõtteid.

20.-21. septembril toimus Tallinnas Haridus- ja Teadusministeeriumi, Euroopa Komisjoni, Euroopa Nõukogu, Cedefopi ning Kutsekoja koostööl korraldatud seminar (*Peer Learning Activity*) teemal „Koolilõputunnistused, mis annavad õiguse edasiõppimiseks kõrghariduses, nende sidumine Euroopa Kvalifikatsiooniraamistikuga; käesolev olukord ja võimalikud mõjud“.

rahvuslikes kvalifikatsiooniraamistikues, milliseid kriteeriume on kasutatud nende suhestamisel EQF-iga, kas on vajalik/võimalik koordineerida koolilõputunnistuste suhestamist EQF-ga ja millised on olnud riikide probleemid suhestamisprotsessis jm.

Seminarist võttis erinevatest Euroopa Liidu riikidest osa ligi nelikümmend haridusametnikku, kes on seotud oma rahvuslike kvalifikatsiooniraamistike arenduse ning rakendamisega.

Kahepäevane üritus andis võimaluse arutada, milliste tasemetega on koolilõputunnistused seotud riikide

19.-23. septembril võõrustas Kutsekoda delegatsiooni Kosovo Rahvuslikku Kvalifikatsiooniametit. Kosovo delegatsiooni visiidi põhieesmärgiks oli tutvuda Eesti kutsesüsteemi ja haridusreformidega.

Delegatsioon oli Eestis Kosovo kvalifikatsiooniraamistikku arendava projekti õppevisiidi raames, mida toetab Euroopa Liidu IPA programm. Eestiga otsustati kogemusi vahetada just seetõttu, et Eesti on samuti väikeriik ning kvalifikatsiooniraamistik (ja kutsesüsteem selle osana) on äsja välja arendatud. Lisaks sai Kutsekoda

tutvustada valdkondi, kus kutsesüsteem on edukalt rakendunud. Kosovo visiidi peakorraldaja oli Kutsekoda, kuid haridussüsteemi tutvustas neile Haridus- ja Teadusministeeriumi esindaja Külli All. Lisaks külastati ka Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskust, Sihtasutust Innove ning Kaubandus-Tööstuskoda. Kuna külalistel oli eriti suur huvi just kutsehariduse vastu, külastati ka kahte kutsekooli: Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli ning Tallinna Teeninduskooli.

Kosovo Rahvusliku Kvalifikatsiooniameti delegatsioon Eestis

17.-18. novembril osales Olav Aarna ETF eksperdina Kiiemis rahvusvahelisel seminaril "Õpiväljundite kasutamine Ukraina elukestva õppe riiklikus kvalifikat-

siooniraamistikus" ja tegi ettekande teemal "Õpiväljundite (kompetentsus-)põhised kvalifikatsioonid ja Eesti elukestva õppe riiklik kvalifikatsiooniraamistik".

Kutsekoda 10

Miiklipäeval, 29. septembril tähistas Kutsekoda koos oma kõikide heade koostööpartneritega Mustpeade Majas 10 aasta täitumist Kutsekoja asutamisest. Sünnipäeva avas pidulikult Haridus- ja Teadusminister Jaak Aaviksoo, kes tunnustas kutsesüsteemi raames tehtud suurt tööd, kuid rõhutas samas, et kutsestandardite nõuete kirja panemisel ei tohiks ka liiga hoogu minna ja neid imeinimestele koostada.

Seejärel tervitasid külalisi Kutsekoja juhatuse liikmed Olav Aarna ja Maaja-Katrin Kerem, kes tegid mõttelise jalutuskäigu Kutsekoja asutamisest kuni tänapäeva välja. Sõna said ka ühed värskemad kutsesüsteemi pere liikmed Mark Muru (väikelaevaehitajad) ja Aimar Lauge (mesinikud), kes andsid omapoolse peegelduse koostööst Kutsekojaga. Kutsesüsteemi arengutes on

toimunud väga suur edasimineku ning seda kõike tuleb hakata aina enam ka inimesteni viima, kelle jaoks ju kogu süsteem tegelikult loodud on. Et me saaksime seda võimalikult tõhusalt teha, aitas pilti meediamaastikul toimuvast meieni tuua pikaajaline teleajakirjanik Märt Treier. Et aga sünnipäevapidu liiga tõsiseks ei muutuks, ootas ametliku osa lõpus külalisi väike üllatus. Suurepärase näitlejad Viire Valdmaa, Andrus Vaarik ja Tõnu Aav tõid külalisteni humoorika vaatamängu riigikogu liikme kutsestandardi koostamise töörühma koosolekust. Terane vaataja võis leida nii mõnegi huvitava paralleeli päriseluga. Näitemängule järgnes õdus koosviibimine juba vabamas õhkkonnas.

Kutsekoda tänab kõiki õnnesoovijaid!

Summary in English

In 2011, ten years had passed since the founding of the Estonian Qualifications Authority (hereinafter EQA). In that time, cooperation between employers' and employees' organisations and the state has resulted in the creation of a functioning occupational qualifications system in Estonia, which serves as an interface between the labour market and the world of lifelong learning. Two complementary processes are taking place in this interface.

On the one hand, the labour market expectations for employees' competences in different areas of economic activity are defined. These expectations are formalised in the occupational standards. The latter are used in assessing the suitability of people for working in the given occupation; in other words: assessing their competency. Another important area of application of occupational standards is in developing the study programmes for training competent people.

The EQA has, since its establishment in 2001, fulfilled the role of support structure in Estonia's occupational qualifications system, coordinating the activities of 16 sector skills councils in the creation of occupational standards and the organisation of the awarding of occupational qualifications, while also serving as the development centre for the occupational qualifications system.

In addition to activities focused within Estonia, the EQA's international relations have also vigorously developed. This has been made possible, on the one hand, due to the EQA's experience in developing Estonia's occupational qualifications system and, more broadly, the qualifications system for Estonia; and, on the other hand, in connection with the membership of the EQA in several international networks. In this way great interest has recently arisen, regarding Estonia's educational system and occupational qualifications system, among countries outside of the European Union: such as Bahrain, Kosovo, Azerbaijan, Uzbekistan, Moldova, Ukraine, etc. What is it that we have reason to be proud of in Estonia and which other countries wish to use as an example?

A major advantage of Estonia's occupational qualifications system is that it was created at the initiative of employers, while also involving other labour market parties. Because of this the occupational qualifications system has proved its sustainability and ability to develop while taking into consideration the interests of all parties. In addition, there is talk in many countries about occupational standards only in the context of a vocational education and training (VET), with these mainly being created so that the VET centres are able to prepare corresponding study programmes. Estonia has taken a more comprehensive approach, where occupational standards are used as an input for developing study programmes in initial VET as well as higher education, and for assessing and recognising the competences of employees active on the labour market. The third advantage would be that the EQA possesses extensive experience as the leader of the occupational qualifications system. In the span of 10 years, a total of 723 occupational standards have been developed, with occupational competences assessed by 93 awarding bodies, which have issued a total of 64 588 occupational certificates. Successful businesses understand that employees with occupational qualification certificates are a quality label for the business!

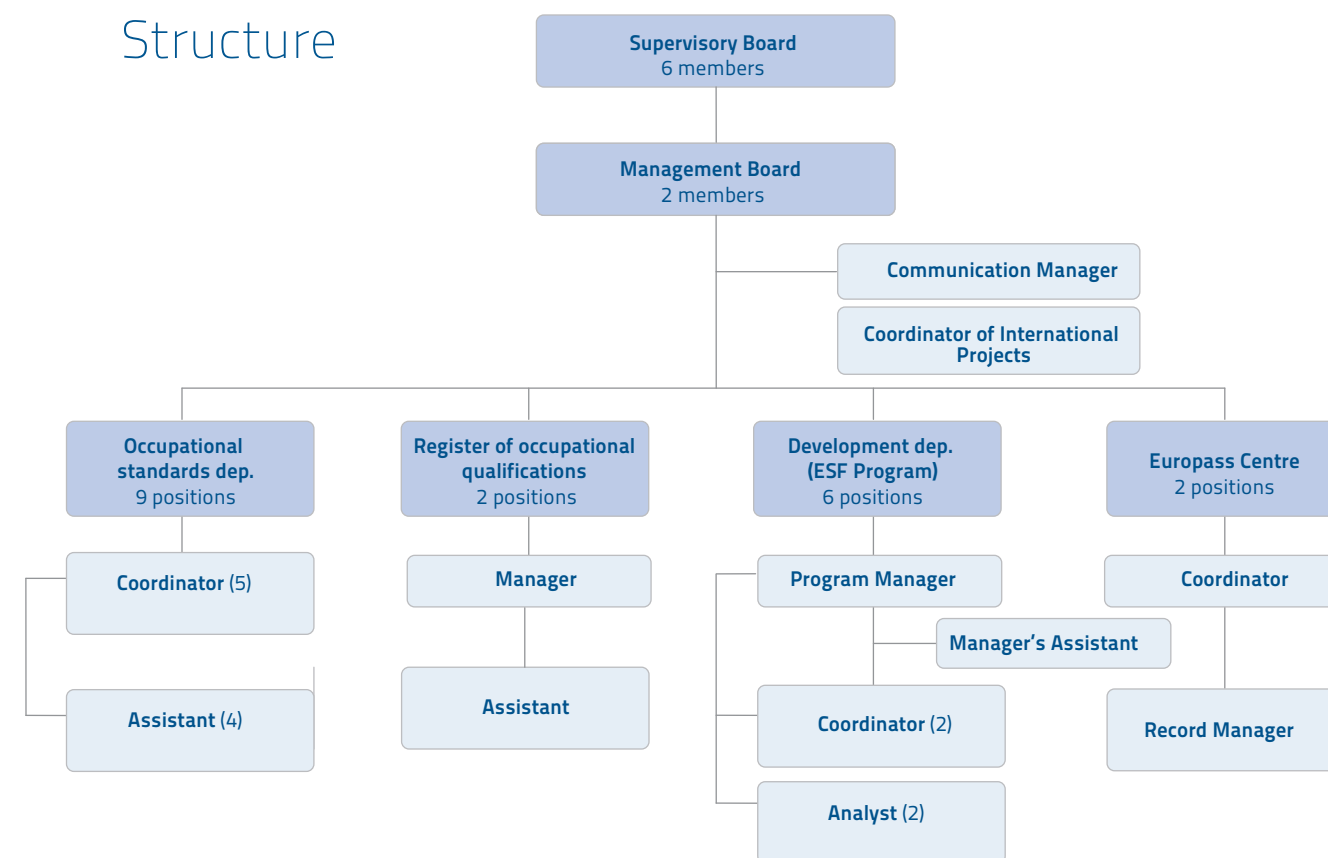
This yearbook – the fourth in the series – provides an overview of the EQA's most important events in 2011, the work of sector skills councils, developments that have taken place and foreign experiences acquired during the year.

Pleasant reading!

Olav Aarna
Member of the Management Board

Maaja-Katrin Kerem
Member of the Management Board

Structure

The activities of the Kutsekoda are managed by the Supervisory Board consisting of 6 members and the Management Board consisting of 2 members. The Supervisory Board plans the activities of the Kutsekoda, organises the management and exercises supervision over the activities of the Kutsekoda and the Board.

There were following members in the Supervisory Board during the year 2011:

Tarmo Kriis	Estonian Employers Confederation - Chairman
Siim Raie	Estonian Chamber of Commerce and Industry
Jüri-Sander Vaikma	Confederation of Estonian Trade Unions
Priit Vilba	Estonian Employees' Unions' Association (until 05.12.2011)
Ago Tuuling	Estonian Employees' Unions' Association (from 05.12.2011)
Egle Käärats	Ministry of Social Affairs
Andres Pung	Ministry of Education and Research

In 2011, the Management Board consisted of two members: Olav Aarna (Member of the Board, ESF Program Analyst) and Maaja-Katrin Kerem (Member of the Board and ESF Program Manager). In 2011, there were 21 employees working for Kutsekoda.

Overview of the EQA's activities in 2011

Work performed in the EQA

In 2011, a total of 16 sector skills councils (SSC) were operating within the EQA. There were 36 SSC meetings held, and in addition 10 written votes were carried out. The SSCs established 67 task forces for developing occupational qualification standards. 40 new competence based occupational qualification standards have been approved by the SSCs.

Through a public competition, a licence for awarding occupational qualifications has been granted to 4 new bodies:

- Tallinn University Haapsalu College (driving instructor teacher);
- Association of Cultural Centres of Estonia (cultural worker; cultural work specialist and cultural work director);
- Estonian National Folklore Council (cultural heritage specialists);
- Association of Estonian Boatyards (boat builder).

A total of 9 554 occupational qualification certificates were issued by awarding bodies in 2011.

In 2011, the following occupational qualification standards were approved:

Commercial Service and other Business Activities

- Legal Adviser, Level 7

Education

- Adult Educator, Level 5
- Adult Educator, Level 6
- Adult Educator, Level 7
- Adult Educator, Level 8
- Driving Instructor, Level 6

Energy, Mining and Chemical Industry

- Blaster, Level 3
- Blaster, Level 4
- Driller, Level 3

- Electrical Network Installer, Level 3
- Electrical Network Installer, Level 4
- Electrical Network Installer, Level 5
- Layer of Biogas Technology Technician, Level 3
- Foreman Driller, Level 4

Food Industry and Agriculture

- Fish Farmer, Level 4
- Stable Lad/Lass, Level 4
- Veterinary Assistant, Level 4

Health Care and Social Work

- Babysitter, Level 4
- Dental Hygienist, Level 6
- Occupational Hygienist, Level 6

Information Technology and Telecommunication

- Junior IT Systems Specialist, Level 3
- IT Systems Specialist, Level 4
- Junior Software Developer, Level 3
- Software Developer, Level 4

Justice and Internal Security

- Lifeguard, Level 3

Services

- Cook, Level 2
- Cook, Level 3
- Cook, Level 4
- Hospitality Service Person, Level 3
- Hospitality Service Person, Level 4
- Hospitality Service Specialist, Level 5
- Travel Consultant, Level 4
- Travel Consultant, Level 5
- Waiter, Level 3
- Waiter, Level 4
- Waiter, Level 5

Transport and Logistics

- Logistician, Level 4
- Purchasing Manager, Level 6
- Supply Chain Manager, Level 7
- Vehicle Technician, Level 4

Register of occupational qualifications

The register of occupational qualifications is a state register, which contains information on sector skills councils, competence based occupational standards, occupational qualifications and their levels, occupational qualification certificates, the procedures for awarding occupational qualifications, and awarding bodies. All data referenced in the Occupational Qualifications Act are presented on the homepage of the EQA www.kutsekoda.ee.

Daily activities of the register of occupational qualifications as a unit of the EQA encompass: entering decisions of sector skills council and documents approved on the basis thereof into the register; assessment of the conformity of the data submitted by the awarding bodies to the requirements of the occupational standard

and of the procedure for awarding occupational qualifications, entering occupational qualifications awarded in the register; and printing of occupational qualification certificates.

The unit is also responsible for the occupational qualifications system information system. The information system has been upgraded to include the catalogue of occupational qualifications. The catalogue includes qualifications which:

- have the level tag of the Estonia's qualifications framework;
- are based on occupational standards developed according to the new competence based model;
- are actually awarded.

The Estonian Qualifications Authority as national coordination point for the EQF implementation

In order to coordinate the development of the national qualifications frameworks and to ensure the implementation of the European Qualifications Framework for Lifelong Learning (hereinafter EQF) it is recommended that European Union Member States create a national coordination point (hereinafter NCP). According to an ordinance of the Secretary General of the Ministry of Education and Research of 26 February 2010, this role is performed in Estonia by the EQA.

The NCP is tasked with:

- organising the process of referencing the Estonian qualifications to the EQF levels, ensuring the involvement of stakeholders and the transparency of the process;
- implementing principles ensuring quality of the referencing process agreed upon in Europe;
- informing all stakeholders and the public about the results of the process of referencing Estonian qualifications to the EQF levels and developments

involving the Estonian qualifications system; participating in the activities of the NCPs network.

In order to ensure the involvement of the most important interest groups in these processes, on 4 October 2010 a broad based steering group, led by the Secretary General of the Ministry of Education and Research, was formed based on the ordinance issued by the minister of education and research.

In order to carry out the tasks of the NCP, the EQA concluded a contract with the European Commission. On the basis of this contract, the Commission supported the activities of the NCP during the period 01 May 2010 – 30 April 2011. In February 2011, the EQA did submit a contract to the European Commission for the project's following funding period of 01 May 2011 – 30 April 2012. For reasons independent of the EQA, the contract was not signed in 2011 and therefore the EQA only performed tasks in the second half of 2011 which

arose from the need to submit the EQF referencing report for assessment to the European Commission (to the EQF Advisory Group).

By December 2010, the EQF referencing report in Estonian was prepared and translated into English. The report contains a description of the process of referencing general education qualifications, initial VET qualifications and higher education qualifications and occupational qualifications to the EQF levels, and an analysis of the conformity of the referencing process with quality criteria agreed upon in the European Union.

In February 2011, the steering group met with three international experts, in order to discuss comments and proposals made regarding the report. In March, a broad based conference featuring the participation of stakeholder representatives and international experts took place in Tallinn, during which the EQF referencing report was presented. Taking into consideration the feedback received, the report was amended to a significant extent and submitted in September 2011 to the EQF Advisory Group. In October, the EQF Advisory Group endorsed Estonia's report.

Europass Centre

Europass is an initiative of the European Commission, the objective of which is to help increase the mobility of citizens for the purposes of learning and work. Estonia's Europass Centre has been operating since May 2005 as a unit of the EQA. The Centre's main tasks include introducing Europass documents to various target groups, administering the relevant information system, and cooperating with the information and consultation network.

In 2011, a total of 18 613 Europass CVs (+ 29% in comparison with 2010) were prepared in Estonia, which indicates that the awareness of people regarding Europass has risen noticeably. This was due to the close cooperation with the European Job Mobility Portal (EURES), career counselling centres and other organisations supporting experience abroad.

In 2011, 21 Europass Certificate Supplements were prepared along with English translations, and 115 Europass Certificate Supplements were available in 2011 on the EQA's homepage in Estonian as well as in English.

In 2011, 536 Europass Mobility documents were issued in hard copy. The most popular mobility destinations were Finland (25%), Germany (20%) and Italy (9%). In 2011, an attempt was made to implement the elect-

ronic system for the registration of Europass Mobility documents developed by Cedefop (European Centre for the Development of Vocational Training), which proved to be unsuccessful due to an overly complicated technical solution.

In 2011, the Europass newsletter (7000 copies) was published for the first time, the objective of which was to provide an introduction to Europass documents through stories and practical articles, but also to give a somewhat broader picture of the various possibilities for acquiring experience abroad and the benefit of doing so. The newsletter's target group are upper secondary school and VET centre students. Interest in the newsletter was quite strong, and all copies were distributed within a couple of months to libraries and schools.

The Europass Centre was also active at the international level, participating in a total of six Europass centres meetings and developing common proposals together with other centres in connection with the amendment of the Europass CV format and new Europass document concepts ("Europass Skills Passport" and "Europass Experience"). In addition, the Estonian Europass Centre helped in the preparation of the new Europass homepage, which was opened to the public on 15 December 2011.

Participation in foreign projects

In 2011, the EQA participated in the following international projects:

- 1) NCP-VET-CO – duration 09.2009 - 07.2011
- 2) Validating Learning for an Inclusive Society (INLearning) – duration 02.2009 – 01.2011
- 3) Promoting the EQF Learning Outcomes

Approach within European Universities (UNILO) – duration 03.2010 – 04.2012

- 4) Developing A Key Competences Model for Universities Postgraduate Programmes (PRO-POUND) – duration 10.2011 – 09.2013
- 5) Starting up with Wellness Training (WELLNESS) – duration 10.2011 – 09.2013

Cooperation with other states

From 14-19 June, a delegation comprised of high ranking education officials from the Kingdom of Bahrain visited Estonia. The purpose of the visit was to study Estonia's occupational qualifications system and reforms in education system. On 15 June, Estonia's minister of education and research, Jaak Aaviksoo, also greeted the visitors.

From 5-6 June, Olav Aarna, management board member of the EQA, was in Uzbekistan, where great interest was expressed towards Estonia's qualifications system, including the occupational qualifications system. The problem in many countries – including Uzbekistan – is that the skills and competences obtained from educational institutions do not conform to labour market requirements. Uzbekistan decided to use good international examples and experts in developing its national qualifications system. This activity is supported by the European Training Foundation (ETF).

From 20-21 September, a peer learning activity on the topic of "School leaving certificates giving access to higher education and their referencing to the EQF; the current situation and possible effects", took place in Tallinn, organised in cooperation with

the Ministry of Education and Research, the European Commission, the Council of Europe, Cedefop and the EQA.

From 19-23 September, the EQA hosted a delegation from the National Qualification Authority of Kosovo. The main objective of the Kosovo delegation's visit was to study Estonia's occupational qualifications system and reforms in education system. The delegation was in Estonia within the framework of a study visit for the Kosovo qualifications framework project, which was supported by the European Union's IPA programme. The decision was made to exchange experiences with Estonia because Estonia is also a small country, and the qualifications system (and the occupational qualifications system as a part thereof) has only recently been developed.

From 17-18 November, Olav Aarna participated as the ETF expert at the international seminar "Using learning outcomes in Ukraine's national qualifications framework for lifelong learning", in Kiev, and gave a presentation on the topic of "Competency based qualifications and Estonia's national qualifications framework for lifelong learning".

Dissemination activities

In February, the EQA, together with cooperation partners, carried out a dissemination campaign, the objective of which was – through various channels – to reach as many target groups as possible and to create new interest towards the occupational qualifications system. The strategy of the campaign was

to concentrate as many dissemination events and publications as possible into one month – to encourage cooperation partners, together with the EQA, to create greater interest in the media towards the occupational qualifications system.

Info days and conferences

In 2011, there were four info days for introducing new occupational standards, in which nearly 200 people participated.

On 16 March, the Estonian Association of Information Technology and Telecommunications, along with the EQA, organised the conference “IT specialists 2013 – the source of Estonia’s competitiveness and export capability”. The aim of the conference was to: develop cooperation between VET centres, higher education institutions and employers, thereby making the cooperation more targeted, operative and flexible; to raise the awareness of businesses and educational institutions regarding the role, usefulness and benefits of occupational standards and certification; to offer up to date information about the current state of development of ICT occupational qualification standards; to plan cooperation at the level of the entire ICT sector; as well as specific institutions of learning and study programmes.

On 17 March, the EQA organized a conference on the topic of “Estonian qualifications made understandable and reliable” in the Swissotel Tallinn. Interest in the conference was unexpectedly high, with participation exceeding 200; including representatives of

employers, professional associations, state agencies and other stakeholders. The conference agenda included a discussion about the nature of the EQF, as well as what should be the focus when building the Estonia’s qualifications framework. In addition, the experts from Latvia and Finland gave an overview of the national qualifications framework developments in these countries. At the end of the day a panel discussion took place, in which the same topic was debated from the points of view of different stakeholders.

On 27 April, an information day took place in the EQA for human resource managers. At the information day, Kersti Rodes introduced the occupational qualifications system, Jane Järv discussed the awarding of occupational qualifications in the field of human resource management and Europass Manager Margit Paakspuu introduced Europass documents and how it is possible to use these in the field of human resource management. Egle Saska, Head of the Personnel Department at the Port of Tallinn carried out a sample interview with an information day participant, similar to what is carried out during the occupational assessment.

Training of cooperation partners

Competency based assessment upon awarding an occupational qualification – 11 trainings took place, which were intended for occupational qualifications committee and assessment committee members as well as other people related to the occupational qualifications system. The purpose of the trainings was to provide knowledge about the principles of competence based assessment when awarding an occupational qualification, and the practical application of assessment criteria and assessment methods when assessing an applicant. Trainings were carried out by Sirje Rekkor, from Tallinn University. A total of 172 people participated in the training.

Legal problems related to the awarding of an occupational qualification – two trainings took place, which were intended for representatives of awarding bodies. During the training, focus was placed on important legal issues – such as which legislation the awarding body must be familiar with and how to act if the applicant has submitted an appeal. The trainer was Mait Palts, lawyer for the Estonian Cham-

ber of Commerce and Industry. Twenty-eight people participated in the trainings.

The EQA’s communication strategy and the use of the media in introducing the occupational qualifications system – two trainings took place: one in Tallinn and one in Tartu. Trainings were intended mainly for awarding bodies and other partners, in order to create a common understanding of how to affect and improve the image of the occupational qualifications system. The following topics were discussed during the trainings: the EQA’s communication strategy and its implementation; what are the most important genres of journalism; what is an auditorium; what are the specific characteristics of Estonia as a small country; how to achieve the objective of communicating with the media, what to fear, what to emphasize. The trainer was communication consultant Märt Treier. A total of 98 people participated in the trainings.

Kutsekoja korraldatud konverents teemal "Eesti kvalifikatsioonid mõistetavaks ja usaldusväärseks!" Swissotelis 17. märtsil

Septembris külastas Kutsekoda delegatsioon Kosovo Rahvuslikust Kvalifikatsiooniametit

Juunis külastas Kutsekoda Bahreini Kuningriigi haridusametnikest koosnev delegatsioon

29. septembril tähistas Kutsekoda koos kõikide koostööpartneritega Kutsekoja 10 aasta täitumist tema asutamisest

KUTSEKODA
10

KUTSEKODA
10

Artikkel: Käsitöö valdkonna kutsesüsteem - kellele ja milleks?

Mare Johandi (Kutsekoja koordinaator) artikkel Käsitöölehes, mis ilmus 29. aprillil Postimehe vahel

Kutsesüsteem hõlmab endas inimese tööalase kompetentsuse hindamise ja tunnustamisega seotud tegevusi: nagu kutsestandardite koostamine, kutseeksamite käigus kutseoskuste ja teadmiste hindamine ning kutsetunnistuste väljastamine. Käsitöö valdkonna kutsesüsteem aitab väärtustada käsitööoskusi, hoida käsitöö mainet ja kvaliteeti ning koolitada käsitööõprade-tarbijate ootustele vastavaid käsitööspetsialiste, kelle töö on kvaliteetne ja järgib traditsioone.

Käsitöömeistritelt oodatavaid oskusi ja teadmisi kirjeldavaid kutsestandardeid hakati Kutsekojas välja töötama juba 2002. aastal, 2003. aastal valmis käsitöömeistri raamkutsestandard, mille järgi koostati kutsestandardid tekstiili, sepa-, kivi-, keraamika- ja nahatöömeistritele. Sellele järgnes kutseeksamite korraldamine. Käsitöömeistri kutset on nendes käsitööharudes (v.a nahatöös) võimalik taotleda neljal erineval tasemel – nii on käsitöömeistril motivatsioon end elukestvalt arendades saada käsitööharrastajast või käsitööeriala koolilõpetajast tõelisel profitasemel käsitöömeistriks.

Käsitöömeistrite kutsestandardite põhjal on Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse koordineerimisel koostatud riiklik õppekava, mille järgi toimub käsitööalane kutseõpe käsitööerialasid Kuressaare Ametikoolis, Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskoolis, Kopli Ametikoolis, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis, Haapsalu Kutsehariduskeskuses, Sillamäe kutsekoolis ja Räpina Aianduskoolis. Kutsestandardeid on kasutatud ka täiendkoolituste aluseks.

Kutsestandardi nõuete alusel töötati välja kutseeksami sisu ja loodi võimalus käsitööga tegelejatel taotleda käsitöömeistri tiitel ja kutsetunnistus. Kutseeksamitel on hindajateks oma ala asjatundjad ja spetsialistid. Võrdsed võimalused kutse taotlemisel on nii erialase formaalse koolituse lõpetajal kui ka mitteformaalse õppe taustaga inimesel nt hobikäsitööline, kunstnik, käsitööõpetaja.

Kutsesüsteemi loomine käsitöö valdkonnas on õhutanud

koostööle ministeeriumid, Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse, erinevad käsitööühendused, käsitööõpetajad, koolitajad, spetsialistid, õppekavade koostajad, käsitöö alaliidud ja ühendused. Oluline osa on Sihtasutusel Kutsekoda, mille roll on olnud pakkuda kõigile huvitatud osapooltele koostööd edendavat keskkonda.

Kutse taotlemise võimalusest käsitöö valdkonnas võtavad enim kinni käsitööerialade lõpetajad. Koolilõpetajate puhul on kutse taotlemise tingimuseks, et rahvakunsti pärandisse tuleb suhtuda respekti ja huviga, õppeaja jooksul on näidatud õpitavas käsitöövaldkonnas üles positiivseid tulemusi ning tuntakse ja järgitakse käsitöömeistri kutseetika põhimõtteid. Nii on kooli lõpetamisel sooritanud edukalt kutseeksami nii Kuressaare Ametikooli, Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskooli, Kopli Ametikooli, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli kui ka Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia lõpetajad.

Käsitöö kutseeksami puhul kasutatakse väga mitmekesiseid hindamismeetodeid nagu test, praktiline töö, portfoolio, intervjuu ning tööandjate tõendused. Kutseksam on sündmus nii taotlejale kui ka hindajale – see on kogemuste vahetamine ning meistri õpetussõnad õpipoisile, sellile edaspidiseks. Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit soovib tulevikus pakkuda ka kutseeksami eeliseid koolituskursusi ning arendada käsitöövaldkonna inimeste ettevõtluse ja turundusalaseid teadmisi ja oskusi.

Elulistest vajadustest tulenevalt on käsitöö valdkonnas võimalik teha ka vaid ühte osa kutseksamist ja saada vastava osa kompetentsitunnistus. See võimalus on oluline just eelkõige erivajadustega inimestele. Nii on neil võimalus saada kas savilehest vormija, kanga- kuduja, glasuuripealse maalija või siidimaalija kompetentsitunnistus – see on nendele inimestele väga suureks motivatsiooniks käsitööga edasi tegelemiseks. Erivajadustega inimeste puhul onksamitingimusi kohandatud vastavalt nende võimetele – raskuspunkt on praktilistel käsitööoskustel ning välja on jäänud rahvakultuuri ajalugu ja teooriat puudutav küsimused.

Tulevikku vaadates on Rahvakunsti ja Käsitöö Liidul plaanis kaardistada erivajadustega käsitöötegijaid ja nende probleeme ning pakkuda neile tuge töö ja suhtlusvõrgustiku (käsitööliste ühendused, rakenduskunstnikud ja õppeasutused jm) leidmisel peale tugikeskustest (Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus, Tallinna Puuetega Noorte Keskus Juks) lahkumist.

Miks ja kuidas taotleda kutsetunnistust?

Kutsetunnistust omava käsitöömeistri tehtud käsitöö puhul võib kindel olla, et see on kvaliteetne – seega on see käsitöö tarbijale kvaliteedimärgiks. Mida kõrgema taseme kutsetunnistust käsitöömeister omab, seda kõrgem on ka tema tehtud käsitöö kvaliteet. Samuti annab kutsetunnistuse omamine käsitöömeistrile eelise ringijuhina või õpetajana töötamisel ning rahvusvahelise võrreldavuse teiste maade käsitöömeistritega.

Rahvakunsti ja käsitöö valdkonnas tegutseb ainsa kutse andjana Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit, kes korraldab kutseeksameid ja annab välja käsitöömeistrite kutsetunnistusi viies käsitööharus: tekstiili, keraamikatöö, sepatöö, puutöö ning kivitöö alal. Täpsem Info kutseeksamite toimumise aegadest, taotlemise eeltingimustest ja dokumentidest ning kutseeksami tasust on üleval nende kodulehel www.folkart.ee

Sammud kutsetunnistuse saamiseks

I. samm: eneseanalüüs ja kutsestandardiga tutvumine

Tutvu kutsestandardiga ja tee endale selgeks, millised teadmised-oskused on sul olemas ja mida peaksid veel juurde õppima. Alustada tuleks eneseanalüüsist ja eesmärkide seadmisest: millised teadmised ja oskused on omandatud ning kuidas need kattuvad kutsestandardis välja toodud teadmiste ja oskustega - kas varasemate õpingute või töökogemuse käigus õpitu võiks sinna sobida.

2. samm: kutse andmise protsessi ja reeglitega tutvumine

Kõige paremaks nõustajaks on siinkohal kutse andja ja tema juures tegutsev kutsekomisjon. Mine Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu kodulehele ja loe hoolega läbi kogu kutse andmist puudutav info (taotlemise eeltingimused,

esitatavad dokumendid, kutseeksami tasu jm). Täida avaldus, komplekteeri vajalikud dokumendid ning esita õigeaegselt kutse andjale.

3. samm: taotluse hindamine ja kutseksam

Loe tähelepanulikult läbi kutseoskuste hindamisvormid, milleks II ja III taseme käsitöömeistri puhul on:

- taotleja iseseisva töö tulemusena valminud tööde mapp, käsitööesemed ja Eesti rahvakunsti aineiline mapp (nõutav III taseme puhul);
- proovitöö - hinnatakse taotleja tööde teostamise või töövõtete sooritamise oskust;
- intervjuu tööde, mappide ja proovitöö teemal;
- teooriaküsimused, sh kutse- eetika, tööohutuse ja majanduse põhimõistetest.

IV taseme käsitöömeistri puhul on:

- taotleja iseseisva töö tulemusena valminud tööde mapp, eesti rahvakunsti aineiline mapp, käsitööesemed ja tehnilise kirjeldusega tööjoonis
- esitlus näitusel või käsitööesemete tehniliste töövõtete demonstreerimine
- küsitlus rahvakunsti- ja käsitööalase tegevuse või näitusel osalemise teemal

V taseme käsitöömeistri puhul on:

- portfoolio materjalide kogumik, mis tõendab loomingu- list tegevust, näitusel esinemist, autoritrükiste koostamist ning pedagoogilist või koolitustegevust
- ülevaade loomingu- listest tegevusest, näitusel esinemisest, autoritrükiste koostamisest ning pedagoogilisest koolitustegevusest koos isiklike seletustega nt käsitööesemete
- valmistamise protsessi ja tööetappide jm kohta
- küsitlus taotleja loomingu- listest tegevuse, näitusel esinemise, autoritrükiste teemal.

Lõpliku otsuse kutse andmise kohta teeb kutsekomisjon.

4. samm: otsus ja tagasiside

Positiivse tulemuse korral antakse sulle kutsetunnistus, mis tõendab, et sinu oskused ja teadmised vastavad sinu pool taotletud kutsele. Iga otsuse (nii negatiivse kui positiivse) korral on taotlejal õigus saada tagasisidet ja infot otsuse kohta. Mitterahuldava otsuse puhul on taotlejal õigus otsust vaidlustada. Apelleerimise kord on kindlaks määratud vastavas kutse andmise korras.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Hariduse ja kultuuri
peadirektooraat

Elukestva õppe programm